

TÜRKİYE ORMANCILIĞININ ANA DÂVASI

Yazan

Prof. Dr. Selâhattin İNAL

Istanbul Üniversitesi Orman Fakültesi
Ormanlık Politikası ve Amenajman Enstitüsü ve Kürsüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

GENEL BÖLÜM

- I — Ormanlığın gördüğü hizmetler
- II — Ormanlık hizmetlerinin karakteristiği
- III — Devlet - Ormanlık - Ormanlık Politikası Münasebetleri
- IV — Ormanlık politikasının mahiyeti ve karakteri

ÖZEL BÖLÜM

- I — Türkiye ormanlık politikası ve güttüğü gayeler
 - 1 — Cumhuriyetten önce (1923)
 - 2 — Cumhuriyetten sonra (1923)
- II — Türkiye'nin ormanlık problemi
- III — Türkiye'de ormanlık problemini doğuran sebepler
 - 1 — Ormanlık politikasında istikrarsızlık ve gayelere riayetsizlik
 - A. Politikada istikrarsızlık
 - B. Gayelere riayetsizlik
 - 2 — İhtiyaç ve servet (vasıta) muvazenesizliği
 - A. Türkiye'nin orman varlığı
 - B. Türkiye ormanlarının verimi
 - C. Türkiye ormanlarından istihsâl
 - D. Türkiye'de odun istihlâki
 - a) Resmi istatistik kayıtlarına göre odun istihlâki miktarı
 - Nüfus başına düşen istihlâk miktarı
 - İstihlâk olunan odunun nevi
 - İstihlâk yeri
 - b) Tahminlere göre odun istihlâki
- IV — Türkiye ormanlık probleminin halli çareleri
 - 1 — Ormandaki müterakim odun servetini kıymetlendirmek
 - 2 — Yerli ve yabancı hususi sermaye ile ormanları işletmek ve gelirini arttırmak
 - 3 — Memleketi bol miktarda odun ithal etmek
 - 4 — Odun yerine diğer maddeleri ikâme etmek
 - 5 — Son çare.

Bibliyografya.

GİRİŞ

Etüdümüne bu konuyu seçmekle çetin bir memleket meselesinin üzerine eğilmiş bulunuyoruz. Eskidenberi konu üzerinde yerli, yabancı uzmanlar ve hattâ meslek dışı aydın vatandaşlarımız da durmuşlar, türlü görüş ve düşüncülerini çeşitli şekillerde açıklamışlardır.

Ancak 6831 sayılı ve 1956 tarihli yeni orman kanununun kabul edilmesi ve tatbikatına başlanmasiyle *ormanlık politikamızda yeni bir devreye girilmiş* bulunmaktadır. Türkiye ormanlığının kuruluşunun 100. üncü yıl dönümüne rastlaması münasebetiyle, konunun objektif bir görüşle ele alınmasının ve analitik kritiğinin yapılması suretile bir kere daha incelenmesinin ilgi çekici ve faydalı olacağını umuyorum.

Orman artık, dağda, kırdan kendliğinden bitip büyüyen, herkesin dilediği şekilde faydalanmasına açık tutulan ve münhasıran ormancının ilgilendiği bir konu olmaktan çıkmıştır. O, milletlerin ekonomik, sosya' ve kültürel hayatlarıyla sıkı sıkıya bağları bulunan *ma'seri bir varlık* hâline gelmiştir.

İleri memleketlerde ormanların insanlara sağladığı çeşitli faydaları ve millet hayatı üzerindeki müsbet tesirleri, bütün şümûlile anlaşılmaya ve takdir edilmeye başlanmıştır. Dünya nüfusunun artışı, hayat standardının yükselmesi, ormansızlaşmanın feci akibetleri, bir çok memleketlerde kendisini göstermeye başlayan toprak sıkıntısı, orman hakkındaki müsbet anlayışın gelişmesinde ve yayılmasında zorlayıcı bir rol oynamıştır. Kaldı ki, bir çok tarihi gerçekler ve İkinci Cihan Harbinin sebep olduğu ormansızlıkla ilgili buhranlar da, öğretici yeni birer ders olarak tesir icra etmiştir.

İlmin, tekniğin bu derece ilerlemesine ve orman mahsüllerinin yerine geçen bir çok *tabii ve sentetik maddelerin* bulunmasına ve kullanılmasına rağmen, insanlar, orman mahsüllerine karşı müstağni kalabilmekte ve bu kaynağın kuruması ve artan ihtiyaçları karşılayamaması endişesiyle türlü tedbirlere baş vurmuşlardır. Eskidenberi mevcut ormanların, çeşitli tahrip faktörleriyle yok edilmiş veya edilmekte bulunmaları, vatan topraklarının ebediyen kaybolmasına ve memleketin tabii, ekonomik, sosyal düzeninin bozulmasına sebep olmaktadır.

İşte ormansızlaşmanın bir memleket için ne türlü felâketlere sebep olabileceği takdir edildiği içindir ki, bütün ileri memleketler, ormanları üzerinde titizlikle durmakta, *korunmaları* ve *imâr edilmeleri* hususunda hiç bir fedakânlıktan çekinmemektedirler.

Ormanların bir memleketin iklimi, su rejimi, ziraatı ve hayvancılığı üzerindeki müsbet tesirleri yanında, *sihhat*, *spor*, *turizm* bakımından olan fonksiyonları da son yıllarda bilhassa önem kazanmış bulunmaktadır. Değişen hayat şartları karşısında eskiye nisbetle daha çok çalışmak zorunda kalan insanlar, *açık tabiatı*, *kır ve orman havasına* daha çok ihtiyaç hissetmekte, *dinlenmek*, *eğlenmek* ve *spor yapmak için* bilhassa ormanlık yerleri seçmektedirler. Son zamanlarda, bir taraftan dünya piyasalarında hissedilmeye başlanan orman mahsulleri darlığı, diğer taraftan bir çok memleketlerde ormanların içinde buldukları feci durumun günden güne daha da kötüye doğru gitmesi, *milletlerarası* endişelere yol açmış ve *Birleşmiş Milletler Teşkilâtı*, dünya orman konusile yakinen ilgilenmek ve gelecek için tedbirler almak zorunda kalmıştır.

Bu suretle orman dâvası bir memleketin sâdece fertlerini ve cemiyetlerini ilgilendiren bir dâva olmaktan çıkmış, *milli hudutları aşan* ve *dünya ölçüsünde önem taşıyan* bir problem hâline almıştır.

GENEL BÖLÜM

I. — ORMANCILIĞIN GÖRDÜĞÜ HİZMETLER :

Ormanın, cemiyet hayatının türlü sahalarındaki önemi arttıkça, ormanları cemiyete faydalı kılmakta görevli olan ormancılığın vazifeleri de günden güne çeşitlenmekte ve şümül kazanmaktadır. Bu vazifeleri biz, muhtelif ormancılardan bu konudaki fikirlerinden de istifade ederek kısaca, ormanları modern tekniğin icaplarına uymak suretile idare ederek ve işleterek şu hizmetleri görmesi şeklinde ifade ediyoruz^{1,2,9}.

Ormancılık :

1 — Ormanı, *yurt bütünlüğünü* tamamlayan bir unsur hâline getirerek memlekete hizmet görür.

2 — Ormanı, *yurt kültürü için* faydalı kılar. Bu sayede memleketin iklimi, toprağı ve su rejimi üzerinde müessir olur, erozyonları önler.

3 — Ormanı, *halk kültürünün gelişmesine* yardımcı ve faydalı kılar, bu suretle, *sihhat*, *ahlâk*, *güzel san'atlar*, *turizm*, *spor* vesaire üzerinde müsbet tesirler icra ettirir.

4 — *Milli ekonomiye* devamlı bir ham madde kaynağı sağlar.

5 — *Sosyal - politik* ve *sosyal - ekonomik* alanlarda faydalar temin eder. Yâni geniş halk kitlelerine iş sahası ve geçim kaynağı temin eder.

6 — *Harp ekonomisi* ve *harp tekniği* bakımından memleket müdafasına hizmet eder.

7 — *Yurda siyasi emniyet* ve *iktisadi itibar* sağlar.

Ormancılığın sadece adlarını sıraladığımız bu belli başlı vazifelerinden en mühimi, hiç şüphesiz *milli ekonominin orman ham maddelerine olan ihtiyacını karşılamasıdır*. Ormancılığın görmekte olduğu diğer hizmetlerini sayılarla ve bilhassa para bakımından değerlendirmek çok güç olduğu için, burada, yalnız milli ekonomiye yapmış olduğu hizmet göz önünde tutulacaktır.

Ormanlardan elde edilen ham maddeler, *asli orman mahsulleri* ve *tâli orman mahsulleri* olmak üzere iki gurupta toplanır. *Asli mahsullerden* anladığımız manâ, ormanın bize verdiği *odun* ham maddesidir. Bunu, *kullanacak (yapacak) odun* ve *yakacak odun* olarak iki gurupta mütalea ederiz.

Tâli mahsuller adı altında topladıklarımız da, ormanın *çiçek*, *yaprak*, *kabuk*, *tohum*, *meyva*, *reçine*, *av hayvanları* vesaire gibi türlü ürünleridir. Yerine ve ormanın nevine göre, bunlar da mühim olmakla beraber, ormanın en çok önem taşıyan mahsulü, *asli mahsulleri*, yâni, *odun* ham maddesidir.

Odun ham maddesi, beşeriyetin *eskiden* olduğu gibi, *bugün de* en çok kullandığı ve müstağni kalamadığı maddelerden birisidir. Nitekim insanlar hâlen, maden kömürü, petrol ve linyitten sonra miktar itibarile en çok odun istihlâk etmektedirler. Aşağıdaki cetvele bakılacak olursa gerçekten, odun ham maddesinin 732 milyon ton (1467 milyon metre küp) tutarile maden kömürü, petrolü tâkiben sırada üçüncü olarak yer aldığı görülür.

1955 yılı dünya istihsâl miktarları (19)
Milyon ton

Kömür	1504,1	(Rusya dahil)	
Ham Petrol	778,8	" "	
Odun	732,0	" "	(1465 milyon M ³)
Linyit	538,9	" "	
Süt	295,5	" "	
Pirinç	200,0	(Rusya hariç)	
Demir	174,7	(Rusya dahil)	
Buğday	157,5	(Rusya hariç)	
Patates	156,9	" "	
Mısır	146,5	" "	
Et	44,0	" "	
Şeker	38,5	(Rusya dahil)	
Pamuk	7,5	(Rusya hariç)	
Tütün	3,7	" "	
Yün	1,9	" "	

Dünya odun sarfiyatı, yüldan yıla artmakta, bunda, *nüfus artışının sanayileşmenin* ve bilhassa *odun kıymasının* kaydettiği ilerlemenin büyük rolü olmaktadır. Nitekim dünya odun istihsalinin artışını aşağıdaki cetvelde açıkça görmek mümkündür.

Yıllar (Rusya dahil)	Milyon metreküp
1937	1.220
1938	1.213
1952	1.325
1953	1.316
1954	1.429
1955	1.464

Buna göre dünya odun istihsali, 1955 yılında, 1.464 milyon metreküpe ulaşmıştır. Bunun yarısı *yakacak*, yarısı da *yapacak* odun olarak sarfedilmektedir. Aslında bu sayılar resmi kayıtlara göre yapılmakta olan istihsal miktarıdır. Halbuki bir çok memleketlerde resmi istihsal miktarlarıyla hakiki istihsal miktarları arasında oldukça büyük farklar mevcuttur. Nitekim Türkiye'de resmi kayıtlara göre 1954 yılındaki istihsal miktarı 7,348 milyon M³ halbuki tahmin edilen istihsal miktarı 17 milyon met-

reküptür¹⁸. İşte bu sebeptendir ki dünyanın odun istihsali 1.800 milyon M³ civarında tahmin olunmaktadır⁸.

Memleketimiz ormanlarının odun serveti, 300 milyon metreküp tahmin edilmektedir⁵. Buna göre, dünya, her yıl, bütün Türkiye ormanlarının 6 misli genişliğindeki bir sahayı istihsal etmektedir.

1955 yılındaki dünya nüfusu 2.697 olduğuna göre, adam başına düşen yıllık odun istihsal miktarı $1.800 : 2.691 = 0,6 - 0,7$ metreküp arasındadır¹⁹.

Odunun kullanma yerleri, inanılmayacak bir sür'atle günden güne artmaktadır. 1919 yılında kullanma yerinin sayısı, ancak 2000 civarında idi. Bu sayı, 1929 yılında 4500 e yükselmiştir. Halbuki şimdi 6000 e ulaşmış bulunduğu ifade edilmektedir⁸.

Bu halile odun, nerede ise *asil madenler* sırasında yer almış bulunuyor. Bugün odun, yediğimiz *ekmekten* daha pahalı olmuştur. Nitekim buğdayın kilosu 40 kuruştur. Halbuki inşaatta kullandığımız kerestenin kilosu (piyasadaki bir metreküp kereste ortalama 500 liradan satıldığına ve 500 kg. geldiğine göre) 100 kuruş civarındadır.

Odun ham maddesinin bu derece önem kazanmasının sebebi, kendi tabiatında mevcut olan çeşitli özellikleridir. Bunlar kısaca, kolay işlenmesi, elâstiki oluşu, sağlamlığı, ses ve harareti nakletmemesi, yanma ve gaz olma kabiliyeti, sellüloz muhtevası ve nihayet diğer petrol, kömür, madeni gibi ham maddelere nisbetle canlı ve daima üreyebilen ve iyi kullanıldığı takdirde tükenmez bir kaynağa dayanmasıdır.

II. ORMANCILIK HİZMETLERİNİN KARAKTERİSTİĞİ :

Ormancılığın yukarıda saydığımız hemen bütün hizmetleri, *milli* ve *mâşeri* karakter arzeden *kollektif hizmetlerdir*. Zira bunların yapılmasından hasıl olan *faýdalar*, ve yapılamamasında meydana çıkan *zararlar* topyekûn *milleti* ilgilendirir. İşte görülen hizmetlerin *amme hizmeti* karakterinde oluşudur ki, ileri ve geri bütün milletlerde devletleri, bu konu ile çok yakından ilgilenmeye sevk etmiştir.

III.—DEVLET - ORMANCILIK - ORMANCILIK POLİTİKASI MÜNASEBETLERİ

Devletin ormancılıkla olan bu ilgisi *orman - halk*, ve *ormancılık milli ekonomi* münasebetlerine göre taayyün eder; düzenleyici ve müra-

kabeci mahiyette olur. Eğer halk - orman münasebeti sıkı ve ormancılığın milli ekonomideki yeri büyük ise, devletin ormancılıkla olan ilgisi de sıkı ve geniştir.

Devletin bu konu ile ilgilenmesi, bir ormancılık politikası gütmesiyle tezahür eder. Bu politika, milli mahiyet arzeden gayeler üzerine müesses olur. Ve ormancılık sahasında çıkartılmış olan *kanunî mevzuatda* da ifadesini bulur

IV. ORMANCILIK POLİTİKASININ MAHİYETİ VE KARAKTERİ:

Ormancılık politikasına temel teşkil eden gayeler, top yekûn memleket ormancılığını içine alan, ve bütün ormancılık faaliyetlerine istikamet veren gâyelerdir. Bunlar, her memleketin tâbii, iktisadi, içtimai ve kültürel durumuna göre taayyün ederler. Fakat umumiyetle şu üç ana unsurdan terekkep ederler. Bunlar da:

- 1 — Ormanların korunması,
- 2 — İşletilmek suretile cemiyete devamlı olarak faydalar sağlanması,
- 3 — Yetmediği takdirde, yeni ağaçlandırmalarla varlığının artırılmasıdır.

Her memleketin hususî durumuna göre bu unsurlardan birisi veya ikisi ormancılık politikasının *ağırlık noktasını* teşkil eder. Meselâ: İngiltere ve İsrail'de ağırlık noktası *ağaçlandırma*, halbuki İsveç ve Finlandiya'da, *faydalanma* üzerinde toplanmıştır.

Bununla beraber, *her üç gaye, organik bir sistem* teşkil eder. Başarılı bir politika, bunların birlik ve beraberliğini bozmadan, her üçünü aynı zamanda, *ahenkli ve imtizaçlı* bir şekilde yürüten bir politikadır.

Ormancılık politikası, karakteri bakımından milli ekonominin diğer kollarında takip edilen politikalardan büyük ölçüde *ayrılık* gösterir. Bu *ayrılık*, her şeyden önce, ormancılık politikasının kısa zaman fasılları içinde *istikamet ve mahiyet değiştirmeye karşı müsaadesizliği ve dinamik olamaması* şeklinde karakterize edilir. Bu karakter özelliği ormancılık işlerinin ve hizmetlerinin bizatihi kendi tabiatından ileri gelmektedir.

Tesbit edilen politika esaslarına göre, ormanların plânlaştırılması, muazzam genişlikteki sahalarda üzerinde mekân düzeni operasyonlarını lü-

zumlu kılar. Ormancılık işletmesinin her türlü faaliyetinin çıkış noktasını ve mihverini teşkil eden *istihsal müddeti*, diğer hiç bir ekonomi sektöründe görülmeyecek derecede uzundur. Bu müddet 20 - 30 seneden başlamak suretile 200 hattâ 250 yıla kadar uzanabilir.

Kaldı ki, ormancılığın vazifeleri, *bir bakıma memleket müdafası* mahiyet ve mertebesindedir. Çünkü, gördüğü *amme hizmetleri*, memleket bütünü üzerinde müsbet tesir icra eder, *iklim ve yağışlar, akar sular ve erozyonlar* da nâzım bir rol oynar. Toprak cevherinin korunmasını sağlamakla yurdun insan barındırma kabiliyetini emniyet altında tutar. Böylece, hem *milletin* hem de *memleketin kaderi* üzerinde müessir olur. İşte bu sebep ve zaruretlerdir ki, *ormancılık politikasının kısa zaman fasılları içinde değişmemesi, iktidar ve hükümet tebeddülünü tesirinden azâde kalması, iç politika zaafına kurban edilmemesi, partilerarası rekabete konu yapılmaması* ve nihayet *partiler üstün milli bir mahiyet taşıması lazımdır.*

Hemen bütün dünya memleketleri, orman - devlet münasebetini sıkılaştırmakta ve tesbit edilen politika esaslarına sadık kalmaktadırlar. Nitekim İngiltere'de Muhafazakâr Partinin tesbit ettiği ormancılık politikası, bilâhare iktidara gelen İşçi Partisi tarafından hiç bir değişikliğe uğratılmaksızın tatbik olunmuştur. Yeniden iktidara gelen Muhafazakâr Parti de eski politikasına sadık kalmıştır.

Ö Z E L B Ö L Ü M

I. — TÜRKİYE'DE ORMANCILIK POLİTİKASI VE GÜTTÜĞÜ GAYELER :

1 — Cumhuriyetten önce :

Türkiye'de devletin ormancılık konusile devamlı, ve bir dereceye kadar ciddi bir şekilde ilgilenmesi tazminattan sonra başlar. Bu ilgilenmenin çıkış noktasını, devletin içinde bulunduğu mâli ve politik krizler, dolayısıyla ormanlardan *gelir sağlama* amacı teşkil etmiştir. Bu sebeplerdir ki, takip edilen ormancılık politikası, mevcut ormanlardan bol ölçüde *fayda sağlama* ve bir de bu kaynağın elden gitmemesini emniyet altına alan *koruma* gaye ve esaslarına istinat ettirilmiştir.

Bu görüş ve düşünüşün mahsulü olan 1869 tarihli ilk orman nizamnamemiz tetkik edilecek olursa, buradaki bütün hükümlerin *faydalanma*

ve *koruma* tedbirelerine münhasır kaldığını, bunun dışında orman varlığının artırılması, mevcutların imar ve ıslâhı, düzenli orman işletmeciliği, ormanların diğer kollektif hizmetleri vesaire gibi konulara hiç bir şekilde yer verilmediği görülür.

Bu nizamnameden daha önce çıkartılmış olan müteferrik mâhiyet-teki irâdei seniye, nizamname ve şartnamelerde ise, hâkim olan düşünce, yalnız *faydalanmadır*..

Daha sonraki tarihlerde yâni, mutlakiyet devresinin son zamanlarında, meşrutyet yıllarında ve hattâ Cumhuriyetin ilânını takip eden illenelerde, devlet, ormancılık konusunda müstakar ve isâbetli bir görüşe sahip olamamış ve zaman zaman ortaya çıkan ormancılık meselelerini mütefarrik mahiyet arzeden ve daha *ziyade palyatif karakter taşıyan* mevzuatla idâre etmek ve geçiştirmek istemiştir.

Aslında, gerek meşrutiyet devrinde ve gerekse Cumhuriyetin ilk yıllarında topyekûn memleket ormancılığını yeni bir nizama sokmak maksat v gayelerile bazı *orman kanunu lâyhaları* hazırlanmıştır. Fakat bunlar, türlü sebepler dolayısıyla, teşrii mercilerce kabule mazhar olamamış ve devlet ormancılık politikasının bir ifadesi halinde kanuniyet kazanamamıştır.

2 — Cumhuriyetten sonra (1937) :

Bizde tam bir ormancılık politikasının teşekkül ve taazzuvu için 1937 yılına kadar beklemek icap etmiştir. Nitekim 1937 yılında yürürlüğe giren 3116 sayılı orman kanunu, Türkiye’de, ormanı reel ve ideal değerleri ve fonksiyonlarile millî bir varlık olarak mütalea eden, modern ormancılık işletmesinin kuruluş ve gelişme imkânlarını hazırlamak isteyen, mevcut orman varlığını kalitesi bakımından yükseltmek, ve kantitesi bakımından artırmak gayelerini toplu bir şekilde istihdaf eden *ilk* orman kanunudur.

Yine 1938 yılında yürürlüğe giren, 3204 sayılı Orman Umum Müdürlüğü Teşkilât Kanunu da, aynı gayelerle tedvin edilen ve bütün ormancılık hizmetlerini toplu bir bütün hâlinde bünyesinde toplayan ilk orman teşkilât kanunudur.

Gerek 3116 sayılı kanununu mucip sebepler lâyihasında, ve gerekse başta Atatürk olmak üzere yetkili devlet adamlarının kanunun hazır-

lanması ve yürürlüğe girmesi münasebetile vâki olan beyanlarında, her ormancılık politikasının ihtiva etmesi gereken üç ana gâye, sarîh olarak ifade edilmiş bulunmaktadır.

Bunlar :

1 — Her türlü mülkiyet ihtilâflarını halletmek şartile ve geniş mânâsile ormanları korumak,

2 — Bu varlığı reel ve ideal bütün fonksiyonlarile devamlı ve düzenli bir işletmeye tâbi tutarak fayda sağlamak,

3 — Memleket orman varlığını imkân nisbetinde arttırmak.

Malûm olduğu üzere 3116 sayılı orman kanunu çıkış tarihinden bu yana muhtelif ek ve muaddel kanunlarla hayli değişikliğe uğratılmış ve nihayet geçen sene yürürlüğe giren 6831 sayılı yeni orman kanunu ile de yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanunun değişmesine rağmen, devletin takip etmekte olduğu ormancılık politikasında, ana gayeler bakımından bir değişiklik olmamıştır. Nitekim bu kanunun mucip sebepler layihasının hemen ilk cümlesinde gayeler: “*Ormanlarımızın muhafaza, imâr ve teksirini ve bütün imkânlarından faydalanarak vatandaş ihtiyaçlarının en kolay, seri ve devamlı bir şekilde karşılanmasını temin*” olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Bu izahlardan da anlaşılacağı üzere, Türkiye ormancılık politikası, aslında *isâbetli* bir istikamete yöneltilmiş ve gayeler de milletlerarası ormancılık politikasının ölçüsüne *uygun* olarak seçilmiştir. Gayeleri gerçekleştirmek üzere geniş ve mükemmel bir Orman Umum Müdürlüğü teşkilâtı kurulmuştur. Teşkilât, gerek teori ve gerekse tatbikat bakımından benzerlerine nisbetle gerçekten yüksek bir seviyeye ulaşmış bulunan muhtelif derecelerdeki mesleki öğretim müesseselerinde, yetiştirilmiş elemanlarla teçhiz edilmiştir.

II. — TÜRKİYE’NİN ORMANCILIK PROBLEMİ :

Türkiyenin, ormancılık politikası, isabetli bir istikamete yöneltilmiş, gayeleri, milletlerarası ormancılık politikası esaslarına uygun olarak seçilmiş, bu gayeler gerçekleştirecek mükemmel bir teşkilâtı ve bu teşkilâtta vazife alan yeter sayıda ve kalitede yetişmiş elemanları mevcut olmasına rağmen, yıllar yılı *çözülemeyen bir ormancılık problemi* vardır. İşte bu dâva halledilemediği içindir ki:

Türkiye ormanları harap ve perişandır. Her yıl, sayısı binleri aşan *yangınlar*, *tarla açmaları* ve *izinsiz kesimlerle* varlığı sür'atle azalmaktadır. Düzensiz ve kontrolsüz *hayvan otlatması*, bir taraftan mevcudu tüketmekte ve fakat en fenası, yenilerin yetişmesine mâni olmak suretile ormanın istikbaline set çekmektedir.

Kalabilen ormanlar, sahilden 30-80 kilometre ve stepten 20-25 kilometre içerilere çekilmiş, derin derelere ve sarp kayalıklara sığınmış vaziyettedir. 700-800 metre râkımdan daha aşağılarda ancak ormanların artıklarına rastlanır. Toplu kompleksler hâlinde ve geniş sahaları kaplayan ancak *bir kaç* ormanımız kalmıştır. Türkiye ormanları bugünkü bölük parça manzaralarile, bozguna uğramış ve çil yavrusu gibi dağılmış mağlûp bir ordunun acıklı hâlini arz etmektedir.

Bu ölçsüz tahripler neticesinde, *mamleketin ikliminde*, *yağış ve akış rejminde* düzensizlikler olmaktadır. Yağan suları tutan ve akan suları frenleyen ortada bir faktör kalmadığı için, dereler ve çaylar deli, deli başı boş akmakta, seller ve taşkınlarla, verimli topraklar, meskûn mahaller her yıl tehdit edilmektedir. Memleket bu yüzden her yıl milyonlarca liralık mal zararına ve ayrıca can kaybına uğramaktadır.

Zarar bunlarla kalmamakta, Türk milletinin ve devletin her türlü güç ve kudretinin kaynağı ve dayanağı olan *toprak cevheri* elden gitmekte, eksistans imkânları *temelinden* sarsılmaktadır.

Bugün, *erozyonlar*, Türk topraklarını amansız bir kanser gibi sarmış ve insafsız bir şekilde kemirmektedir. Her yıl akan sularla denizlere taşınan Türk topraklarının tutarı, yapılan hesaplara göre 400 milyon ton tutarındadır. Bu toprak ki, bir santimetrelilik katının teşekkülü için 100 - 800 sene beklemeyi icap ettirmektedir.

Ormanlar ahrip edildikçe ve verimsiz bir hale geldikçe, bu bölgelerde oturan halk, geçim imkânlarını kaybetmekte, fakir ve perişan bir hale düşmektedir.

Diğer taraftan memlekette *odun ve kereste buhranı* artmakta ve devlet, daha şimdiden büyük fedakârlıklara katlanarak her sene 100 milyon liraya yaklaşan döviz tutarını, orman mahsulleri *ithal* etmek üzere yabancı memleketlere vermektedir.

Yine odun buhranının diğer bir neticesi olarak her yıl, milyonlarca ton tutarındaki *gübre*, *tezek* olarak ocaklarda yakılmakta ve yüz milyonlarca liralık *zinaî gelir* kaybı hasıl olmaktadır.

Neticede, halkla hükûmet birbirine düşmekte, başta ormancı olmak üzere diğer ilgili devlet memurları âciz birer bekçi, bazı vatandaşlar da millet malına göz diken ve bir türlü doymayan ve doyamayan birer gâsip hâlinde birbirile pençeleşmektedirler.

III. — TÜRKİYE'NİN ORMANCILIK PROBLEMİNİ DOĞURAN SEBEPLER.

O halde, memleketteki bu anormal durumu doğuran, çözülmesi bir türlü mümkün olmayan, câhil ve münevver bütün vatandaşları derece derece ilgilendiren ve bugün *millî bir mesele* halini alan bu dâvanın gerçek sebebi nedir?

Aslında sebep bir değil, bir çoktur ve bunların köklerini tâbii, ekonomik, sosyal, kültürel ve târihi kaynaklarda aramak lâzımdır. Fakat kanaatımızca, bütün bu sebepleri, iki ortak ana sebebe irca etmek kâbildir. Öyle ki, bunlardan ikincisi birincisini doğurmakta, ve fakat birinci, ikinciyi beslemektedir.

Bunlar da :

- 1 — Ormanlık politikasındaki istikrarsızlık, gâyelere riayetsizlik.
- 2 — İhtiyaç ve servet (vasıta) muvazenesizliğidir.

Şimdi bahis konusu edilen bu sebepleri kısaca incelenmeye çalışalım :

I. — ORMANCILIK POLİTİKASINDA İSTİKRARSIZLIK VE GAYELERE RIAYETSİZLİK :

Türkiye ormanlık politikasında, bu politikanın en çok muhtaç olduğu *istikrarı sağlamak*, *esefle* kayıt etmek lâzım ki, bugüne kadar mümkün olamamıştır. Diğer taraftan tesbit edilen gâyelerin gerçekleştirilmesinde de *vefâsızlık* ve *sadâkatsizlik* gösterilmiştir.

Gerek politikamızdaki istikrarsızlığa, gerekse gâyelere riayetsizliğe dair eski yeni bir çok misaller verilebilir. Ancak fazla yer alacağı ve esasen enine boyuna izah ve isbattan da vâreste olduğu içindir ki, burada ancak bazı tipik misaller vermek suretile yetinilecektir.

A — Politikada istikrarsızlık.

Her orman politikasının her şeyden önce, ana konusunu ve her türlü ormanlık faaliyetlerinin cereyan sahasını teşkil eden, *orman mef-*

humundan neyi anladığını açıkça tâyin etmesi ve bunu orman kanununun da ifade etmesi lâzımdır.

Nitekim bu yapılmış, ve 1937 tarihli ve 3116 sayılı orman kanununun birinci maddesinde ilk defa olarak *orman*, toplu bir şekilde *tarif* edilmiştir. Fakat bu tarif, 1945 yılında 4785 sayılı kanunla, 1950 yılında 5653 sayılı kanunla, nihayet 1956 yılında da 6831 sayılı son orman kanunu ile dördüncü defa değiştirilmiştir. Topyekûn ormancılık faaliyetleri için fundamental bir önem taşıyan orman mefhumunun 19 sene gibi kısa bir zamanda *dört defa* değiştirilmesini istikrarsızlık dışında başka bir manâya yormak, cidden çok güçtür.

Bu değişikliklerin en enteresan tarafı, yürürlüğe giren yeni kanunun, eski kanunla orman tanınan sahayı biraz daha *daraltması* olmuştur. Bu keyfiyet, ormancılık politikamızın kabul ettiği geniş manâdaki koruma müessesesini yine kendisinin sarsması gibi bir netice doğurmuştur.

Orman mefhumunda olduğu gibi, orman *mülkiyet rejiminde* de yine ormancılık politikasının müstakar bir karara varmış olması lâzımdır. Nitekim buna uyularak 1937 yılında yürürlüğe giren 3116 sayılı orman kanunu Türkiye'deki orman mülkiyet nevilerini *devlete, umuma, evkâfa ve eşhasa* ait ormanlar olmak üzere dört nevide toplamıştır.

Fakat 1945 yılında çıkartılan 4785 sayılı orman kanunu, bazı haller müstesna olmak üzere, mülkiyet rejimini tek rejime, yâni *devlet mülkiyet rejimine* götürmek istemiş ve bu maksatla devletten gâyriye ait olan bütün ormanları kamulaştırmıştır.

1950 yılında yürürlüğe giren 5653 sayılı orman kanunu, 4785 sayılı kanunun bire indirmek istediği orman mülkiyet nevilerini üçe çıkarmıştır. Yine aynı sene içinde ve 5653 sayılı kanuna paralel olarak çıkartılan 5658 sayılı ek orman kanunu ise, reaksiyoner bir mahiyet taşıyan hükümlerle, devlete geçen köy ve belediye ormanlarıyla, hususi ormanların sahiplerine *iâdesini* kabul etmiştir.

Bu kısa izahtan da anlaşıldığı üzere, yine memleket ormancılığının temel taşlarından birisini teşkil eden mülkiyet rejimi, 13 yıl gibi kısa bir zaman içinde birbirine tamamen *zıt olan istikametlere* yönetilmek istenmiş, bu ise, ormancılık politikamızda mühim bir istikrarsızlığa sebebiyet vermiştir.

Politikamızdaki bu istikrarsızlığı, *işletme prensiplerimizde*, vatan-daşların ormanlardan *faydalanmasile* ilgili konulardan da müşahade etmek mümkündür.

B — Gayelere riayetsizlik :

Politikamızdaki istikrarsızlık gibi, gayelere sadakatsizliğimiz de, dikkati çekmektedir. Yukarıda da izah olunduğu gibi, ormancılık politikamızın takip etmekte olduğu ana gâyeler :

1 — Mevcut ormanları her türlü mülkiyet ihtilâfları da halledilmek şartile geniş manâda koruma.

2 — Mevcut ormanları imâr ve ihya etmek şartile işletme ve bunlardan devamlı bir şekilde fayda sağlama.

3 — Orman varlığının yetmemesi halinde, ağaçlandırma yapmaktır.

Bu gâyeler, ormancılık politikasının birbirini *tamamlayan*, destekleyen üç *saç ayağını* teşkil ederler ve *organik* bir bütünü temsil ederler. Birisindeki eksiklik ve aksaklık, mutlaka diğerine de sirayet eder. Her üçünü *ahenkli* bir şekilde *kombine* ve *koodine* etmekte zaruret vardır.

Hal böyle iken, tatbikatta, inhiraflar olmuş, müşküller aşılamayınca, kolaya tevaccüh edilmiştir.

Bu cümleden olarak gâyelerin en başında gelen geniş manâdaki korumanın, ön şartları yerine getirilememiş ve korumanın daha çok *zâbitavi* cephesi üzerinde durulmuştur.

Halbuki geniş manâdaki korumayı gerçekleştirmek, ancak, bunun *ön şartları* mesâbesindeki şu hususlar üzerinde vuzuh ve istikrara varmakla mümkündür. *Bunlar da:*

1 — Orman mefhumu ve orman rejimine giren sahalar.

2 — Mülkiyet rejimi, orman tahdit ve sınırlarını belirtme işleri,

3 — Orman içinde ve civarında oturan vatandaşlarla orman münasebetinin düzenlenmesi işleri.

Gerçekleştirilmesinde mutlak bir zaruret olan bu şartlardan birincisinde, yâni, *orman mefhumunda* ve *orman rejimine* giren ve girmeyen sahaların nerelerden ibaret olduğu konusunda, bir türlü istikrara varılamamıştır.

Kaldı ki, daha geçen sene yürürlüğe giren yeni orman kanununun 2 inci maddesi - ki bu madde gereğince, *iklim, su ve toprak rejimine* zarar vermeyen ormanların daha verimli ziraat arazisi hâline getirilmesine izin verilebilecektir - bu istikrarsızlığı muhtemelen daha uzun müddet devam ettirecektir. Çünkü bu hükme göre, bir çok vatandaşlar bazı ormanlık sahaların kültür arâzisi hâline gelebileceği ümidile bu sahalar üzerinde hazırlayıcı ve fakat tahripkâr mahiyette müdahalelerde bulunacaklardır. Tıpkı bunun gibi, korumanın diğer ön şartları da gerçekleştirilememiştir. Bunlar yapılamayınca koruma, zâbita gücü ile sağlanmak istenmiş, fakat bunda da muvaffak olunamamıştır.

Sayılan bu şartlar *yerine getirilmedikçe*, daha uzun yıllar koruma müessesesini yaşamaya ulaştırmak mümkün olamayacaktır.

Koruma kendinden beklenen fonksiyonu ifa edemeyince, ormancılık politikasının düzenli işletme gayesi, daha çok, orman mahsullerini istihşâle mâtuf olan bir faydalanma faaliyeti mahiyetini almış, imâr ve bakım işlerinde aksaklıklar ve eksiklikler olmuştur. Aynı sebeplerle, ağaçlama işlerinde de özlenen randımanı sağlamak mümkün olamamıştır.

Takip edilen ormancılık politikasındaki istikrarsızlık ve tesbit edilen gayelere sadakatsizlik, her şeyden önce, halkta, devlete karşı bir itimatsızlık yaratmıştır.

Bu da, vatandaşlar arasında eskidenberi faydalana geldikleri gelir kaynağının günün birinde ellerinden gidebileceği endişesini doğurmuştur. Bu sebeptir ki Türkiye'de, eskidenberi her yeni orman kanununun yürürlüğe girişinin arifesinde ve akabinde büyük ölçüde orman katliâmı olmuş ve yangınlar çıkmıştır.

Neticede eskidenberi devam edegelen :

- 1 — Kanunsuz kesimler,
- 2 — Tarla açmaları,
- 3 — İzinsiz hayvan otlatması

daha da artmış, nüfusun çoğalması ve orman gelir kaynağının fakirleşmesiyle Türkiye ormancılık problemlerinin doğusunda ikinci mühim bir faktör olarak saydığımız *ihtiyaç - vasıta muvazenesizliği* biraz daha fazlalaşmıştır.

2 — İHTİYAÇ VE SERVET (VASITA) MUVAZENESİZLİĞİ :

Ormancılık dâvasının halledilememesinde rol oynayan *ikinci dominant faktör*, ihtiyaç ve servet muvazenesizliğidir. Ancak bu muvazenesizlik sâdece orman mahsulleri bakımından olmayıp, bir de *ziraat arâzisi ve otlatma sahası* bakımındandır.

Malûm olduğu üzere memleketimizde mevcut olan 40 bin köyün hemen yarısı, 10 milyona yaklaşan nüfusu ile *orman içinde* veya *civarındadır*. Bu mıntakalarda oturan vatandaşlar geçimlerini ziraat, hayvancılık ve ormancılık yoluyla sağlarlar. Zamanla nüfus arttığı, umumi hayat standardı yükseldi ve fakat buna paralel olarak ziraat ve hayvancılık metodlarında gerekli islahat yapılmadığı içindir ki, eski ziraat ve otlatma sahaları artık büyüyen ihtiyacı karşıyamamakta ve halk, içine düştüğü geçim sıkıntısını, daha kolay bir yoldan, yâni *ormandan* faydalanmak suretile gidermek istemektedir. Bu ise, ormancılık bakımından olan ihtiyaç ve servet muvazenesizliğini büyük ölçüde artırmakta ve çözülmesi istenen problemi daha da girift bir hale sokmaktadır.

Meleketimizdeki bu ihtiyaç ve imkân muvazenesizliğini ortaya koyabilmek, doğurduğu neticeleri daha iyi görebilmek ve dâvanın çözümünde tutulması lâzım gelen yolları seçebilmek için, bir taraftan orman varlığımızı ve *verimini*, diğer taraftan da orman mahsullerine olan *ihtiyacın derecesini* ve *yerini* bilmek lâzımdır.

İhtiyacın *nev'ile*, *derecesiyle*, ve *yerile* belli edilmiş olması, hangi hususlar üzerinde durulması lâzım geldiğini aydınlatacağı gibi, imkânların kullanılmasında da isâbet sağlayacaktır.

A — Türkiye'nin Orman Varlığı :

Mevcut istatistiklere göre Türkiye'nin orman varlığı 10.583.687 hektardır. Bunun % 48 i *koru* ve % 52 si *baltalıktır*. Ormanlık sahanın memleket umumu sahına nisbeti % 13.7 dir. Halbuki ormancılıkta müteâmil olan ölçüye göre, normal faydalanmayı temin edebilmek için bu nisbetin, % 20 den aşağı olmaması gerekmektedir^{2,3}. Görülüyor ki orman varlığımız olması lâzım gelen normal nisbetin altındadır.

Kaldı ki, mevcut ormanlarımızın ancak % 36 sı *verimli*, % 64 ü *bozuk* orman evsafındadır. Verimli ve bozuk ormanların sahaları ile, işletme neveleri ve nisbetleri şöyledir :

Orman işletme nev'i	Normal		Bozuk		Yekûn	
	Ha.	%	Ha.	%	Ha.	%
Koru	2.205.848	21	2.816.911	27	5.022.759	48
Baltalık	1.661.953	15	3.898.975	37	5.560.928	52
Yekûn	3.867.801	36	6.715.886	64	10.583.687	100

Orman varlığımızın *azlığında*, memleketteki gayri müsait yayılışında ve nihayet evsafının *bozuk oluşunda* tabiatın ve tarihin de rolü vardır. Fakat bu hususta en büyük rolü *insanın* oynadığı şüphesizdir. Nitekim memleketimizde yapılan araştırmalara göre, yukarı Fırat havzası tabiaten % 73 nisbetinde orman iken, bugün bu nisbet % 4 e düşmüştür.

Gediz havzasında arazi tabiaten % 100 nisbetinde ormanlık iken bugün bu nisbet % 17 ye inmiştir. Her iki bölgede arazinin % 70 i üst toprak katını kaybetmiş ve arazi, ancak ekstansif bir ziraat yapılmak suretile bire iki - üç nisbetinde mahsül verebilmektedir²⁰.

Bu kısa izahın ifade ettiği gerçek şudur :

1 — Türkiye ormanları, sahaları bakımından milletlerarası ölçülere göre olması lâzım gelen miktarın altındadır.

2 — Türkiye ormanları, kaliteleri bakımından türlü düzensiz müdahalelerle hayli bozulmuşlardır.

B — Türkiye ormanlarının verimi :

Türkiye'de mevcut olan ormanların miktar ve evsafı ile iştirâk yüzdeleri yukarıda verilmiş bulunmaktadır. Amenajman plânlarında Türkiye ormanlarındaki yıllık odun artım miktarı beher hektar için ortalama:

Normal koru ormanlarında	= 1.000 m ³
Normal baltalık ormanlarında	= 0.666 m ³ .
Bozuk koru ve bozuk baltalık ormanlarında	= 0.100 m ³

olarak hesap edilmektedir.

Umum ormanların sahası ve beher hektar sahanın yıllık artım miktarı belli olunca saha ve artım esası üzerinde *yıllık verim* (artım etası) miktarını bulmak kolaylaşmış olur. Buna göre Türkiye ormanlarının yıllık artımı, aşağıdaki cetvelde hesaplanmış olarak verilmiştir.

Orman evsafı	K o r u			B a l t a l ı			Verim Y. Mil. M ³
	Sahası Milyon ha.	ha. daki artım m ³	Yıllık verim Mil. m ³	Sahası Milyon ha.	ha.daki artım m ³	Yıllık Verim Mil. m ³	
Normal	2,206	1,000	2,206	1,612	0,666	1,107	3,313
Bozuk Orman	2,817	0,100	0,282	3,899	0,100	0,390	0,672
Yekûn	5,023		2,488	5,561		1,497	3,985

Cetvelde de görüldüğü gibi, Türkiye ormanlarını bugünkü yıllık verim kudreti :

Koru ormanlarında	= 2,488 Mil. m ³
Baltalıklarda	= 1,497 Mil. M ³

3,985 Mil. M³ dür.

Ancak, bu miktarın bir kısmı *yakacak* ve bir miktarı da *yapacak* odundur. Baltalık ormanların (normal, bozuk) bütün hasılatı yakacak odundur. Fakat koru ormanlarından bozuk olanların hasılatı ile, normal olanların % 25 hasılatı da yakacak odun olarak hesaplanmıştır.

Buna göre yıllık umum verimin aşağıdaki nisbetler dahilinde yapılacak ve yakacak odundan terekküp etmesi gerekmektedir.

İştirâk Nisbeti %	Miktarı Milyon m ³	
42	1,655	kullanacak odun (tomruk, direk, maden direği, sellüloz odunu gibi.)
58	2,330	Yakacak odun
100	3,985	Yekûn.

Türkiye orman varlığının % 48 i koru ve % 52 si baltalık ormanı olduğuna ve normal olarak koru ormanlarındaki yıllık verim, daha yüksek bulunması lâzım geldiğine göre, Türkiye ormanlarının artım üzerinden bulunan yıllık veriminin büyük bir çoğunluğu da kullanacak (ya-

pacak) odunu teşkil etmek gerekirdi. Halbuki bugünkü durum, olması lâzım gelenin *aksi* bir manzara arz etmektedir.

Bunun sebebi, daha önce de ifade edildiği gibi, Türkiye ormanlarının büyük bir kısmının *bozuk* ve mahsulünün de ancak yakacak odun evsafında olmasıdır. Fakat Türkiye ormanlarının verimi bakımından dikkati çeken *en mühim* nokta, hesaplanan miktarın olması lâzım gelenden *çok düşük* bulunmasıdır. Zira amenajman plânları gereğince kabul edilen yıllık (artım) verim, yuvarlak hesap 4 milyon metreküp civarındadır. Türkiye ormanlarının 10,5 milyon hektarlık sahasına karşılık, verildiği miktar, gerçekten azdır. Bunun da sebebi, mevcut ormanların evsafının *bozulmuş* ve *verim kudretlerinin düşmüş* olmasıdır. Aslında Türkiye ormanlarının, Balkan ve Güney Avrupa memleketlerindeki normal verim ölçülerine göre, 10 milyon metreküp civarında bir verim sağlayabilmesi gerekirdi. Fakat memleketin ormanları bugünkü durumlarla ancak 4 milyon metreküp verim sağlayabildiklerine göre, aslında, yapılacak kesimin de yâni istihşâlin de *bu sınırı aşmaması* icap eder. Bu miktarın aşıp aşılmadığı, yâni tatbikattaki ihtiyaç - vasıta münasebetini anlamak için bir de istihşâl ve istihlâk tutarlarını bilmek ve bunları bugünkü verim miktarıyla karşılaştırmak lâzımdır.

C — Türkiye ormanlarından istihşâl :

Türkiye ormanlarından kanuna uygun bir şekilde yapılmakta olan istihşâli, elde mevcut olan resmi istatistiklerden faydalanmak suretile devlet ormanları için 1938 den bu yana, ve devletten gayriye ait ormanlar için de ancak son birkaç yıla ait olmak üzere çıkarmak mümkündür.

Devlet ormanlarından yapılmış olan yıllık istihşâl miktarı, 1938 - 1954 yılları arası ortalaması yakacak ve yapacak odun olarak şöyledir:

Yıllar	Yapacak odun M ³	Yakacak odun M ³	Yekûn M ³
1938-1954	(Tomruk, maden ve tel direği, sanayi odunu) 680.000	(2) 2.919.000 (20.432.000 kental)	3.599.000

1) Devletten gayriye ait ormanlarla kanun gereğince orman sayılmayan yerlerden bu yıllar arasında ne miktar istihşâl yapıldığını gösteren istatistik bilgi mevcut olmadığından burada sadece devlet ormanlarından yapılan istihşâl miktarı verilmiştir.

2) Yakacak odun kental tutarının, metreküpe tahvilinde 1 M³ = 700 kg itibar olunmuştur.

Bu rakamlara göre 1938-1954 yılları arasında devlet ormanlarından yapılan yıllık ortalama istihşâl miktarı 3.599.000 M³ dür. Bunun :

680.000 M³ = % 19 yapacak odun

2.199.000 M³ = % 81 yakacak odundur

Burada hesaplanmış olan ortalama yıllık istihşâl miktarı, Türkiye ormanlarının verimi (3.985.000 m³) ile karşılanacak olursa, arada ufak bir farkın mevcut olduğu görülür. Ancak verim ve istihşâl miktarlarındaki yakacak ve yapacak odunun iştirâk nisbetleri arasında büyük bir fark mevcuttur. Verimdeki yapacak odunun iştirâk nisbeti % 42 halbuki burada ancak % 19 dur. Bunun aksine olarak verimdeki yakacak odun nisbeti, % 58, halbuki burada % 81 dir.

Aynı istatistiklere göre 1954 yılındaki *umumi istihşâl* miktarı aşağıdaki gibidir.

Orman Mülkiyeti	Yapacak odun m ³	Yakacak odun	Yekûn M ³
Devlet Ormanları	980.000 Tomruk	5.845.000 (40.913.000 Kental)	7.167.000
	25.000 Tel direği		
	45.000 Maden direği		
	272.000 Sanayi odunu		
	1322.000		
Devletten gayriye ait ormanlarda	1.000	13.000 (91.000 Kental)	14.000
Orman sayılmayan ağaçlı yerlerde	60.000	107.000 (752.000 Kental)	167.000
Y e k û n . . .	1.383.000	5.965.000 (41.756.000 Kental)	7.348.000

Yukarıdaki hesaplara göre 1954 yılının umum istihşâl miktarı 7.348.000 metreküptür. Bunun :

1.383.000 m³ yapacak odun % 19

5.965.000 m³ yakacak odun % 81 dir.

Bu miktar yukarıda verilen Türkiye ormanları verim (3.985.000) tutarının hemen *iki mislidir*. Bunun sebebi, son yıllarda olduğu gibi bu yıl içinde de *yangınlar* sebebiyle, *imar* ve *temizleme* kesimlerle verimin (eta) üstünde hasılat alınmış olmasıdır.

Ancak Türkiye'deki hakiki istihsâl, resmi kayıtlardan çıkartılan ve yukarıda verilen bu miktardan *daha fazladır*. Çünkü *kanuna uygun* olarak yapılan bu kesimlerin dışında, bir de, *kanuna uygunsuz* şekilde yapılan kesimler var ki, bunların miktarı, daha sonraki istihsâl bölümünde tekrar ele alınarak bahis konusu edilecektir.

D — Türkiye'de Odun İstihlâki :

Türkiye'de her yıl istihsâl olunan odun miktarını bulmak için, *iki yoldan* gitmek lazımdır. Bunlardan birincisi, *resmî* istatistiklerdeki *istihsâl*, *ithalât* ve *ihracat* kayıtlarından faydalanmak suretile istihsâlî hesap ederek bulmak, ikincisi de doğrudan doğruya *tahmin* etmektedir.

a) Resmî İstatistik kayıtlarına göre odun istihsâlî miktarı :

Resmî istatistik kayıtlarına göre istihsâlî miktarını hesap etmek için:

$$\text{İstihlâk} = \text{İstihâl} + \text{İthalât} - \text{İhracat}$$

formülündeki istihsâl, ithalât ve ihracat unsurlarının tekabül ettiği miktarları ayrı ayrı bulmak lazımdır. Bunlardan *yıllık istihsâl miktarı*, bir önceki bölümde hem 1938 - 1954 yılları ortalaması olarak, hem de yalnız 1954 yılının istihsâl tutarı olarak hesaplanmış bulunmaktadır. Bu miktar 7.348.000 metreküp olup, 1.383.000 metreküp yapacak ve geriye kalan 5.965.000 m³ de yakacak odundur.

Odun istihsâlînin geçmiş yıllara ait ortalamasının bulunmasında büyük bir fayda mülâhaza edilmediği için bugünkü istihsâlî miktarının hesaplanması daha uygun görülmüştür.

Zira nasıl olsa istihsâle paralel olarak istihsâlî de günden güne artmaktadır. Yıllık *ithalât* ve *ihracat* miktarlarına gelince : Bunlar da, el-

de mevcut olan istatistiklerden faydalanmak suretile 1954 yılı için, yakacak ve yapacak odun olarak (cedvel 1) de ayrı ayrı verilmiştir.

Buna göre 1954 yılının resmî istihsâlî tutarı :

	Yapacak m ³	Yakacak m ³	Yekûn m ³
İstihâl	: 1.383.000	5.965.000	7.348.000
İthalât	: + 991.000	+ 20.000	+ 1.011.000
	: 2.374.000	5.985.000	8.359.000
İhracat	: — 10.000	— 1.000	— 11.000
İstihlâk	: 2.364.000	5.984.000	8.348.000

Yukarıda da görüldüğü gibi, istihsâlî miktarı asli orman mahsulü olarak 8.348.000 m³ dür. Bunun 2.364.000 metreküpü yapacak (kullanacak) odun ve 5.984.000 metreküpü ise yakacak odundur.

Türkiye'nin asli orman mahsulü olarak yapmış olduğu *ithalâtı* bir milyon metreküpü aşan tutarı ile oldukça büyük bir yekûna baliğ olmakta ve istihsâlî hayli kabartmaktadır. Halbuki *ihracatı*, pek az tutarıyla aktif olamamaktadır.

İthalât ve ihracata ait miktarlarda *dikkati çeken* diğer bir cihet de *yapacak* ve *yakacak* nisbetlerinin birbirinden çok farklı olması ve ithalâtteki yapacak odun nisbetinin çok yüksek bulunmasıdır. Nitekim ithalâtteki yapacak odun nisbeti % 98 halbuki ihracata ancak % 98 halbuki ihracatta ancak % 90 dır.

Eskiden memleket giren ve memleketten çıkan asli orman mahsulîlerinin miktarı az, ve ufak bir farkla *mütevâzin* bir durum arz etmekte idi. Halbuki bilhassa İkinci Dünya Harbinden sonra Türkiye'ye vâki olan *ithalât* yıldan yıla *artmakta* ve buna karşılık *ihracat* da *azalmaktadır*. Nitekim cedvelde de görüldüğü gibi, 1954 yılında, 74 milyon liralık asli orman hasılatına karşılık, ancak 98.000 liralık ihracat yapılmıştır.

Netice olarak resmi kayıtlara dayanan ve yukarıda bulduğumuz istihsâlî miktarını (8.348.000 m³) ormanların verimi (3.986.000) ve yı-

Türkiyenin 1954 Yılındaki Asli Orman Mahsülleri
İthalât ve İhracatı

Cetvel : 1

Mahsül Çeşidi	İthalât		İhracat	
	M ³	T.L.	M ³	T.L.
Tomruk :				
İbrelî	7.766	837.415	—	—
Yapraklı	7.172	421.380	2.989	214.150
Y e k û n	14.938	1.258.795	2.989	214.150
Direk :				
Maden Direği	142.051	9.039.015	—	—
Travers ¹	16.000	1.575.430	3.652	516.700
Y e k û n	158.051	10.614.445	3.652	516.700
Kereste : ²				
İbrelî	659.650	50.253.457	540	50.476
Yapraklı	46	15.528	932	87.318
Y e k û n	659.696	50.268.985	1.472	137.794
Kâğıt Odunu ve Sellüloz				
Kâğıt Odunu ³	81.408	4.872.410	—	—
Sellüloz ⁴	28.346	1.641.997	—	—
Y e k û n	109.754	6.514.407	—	—
Odun Kömürü : ⁵	19.725	409.927	1.034	28.494
Y e k û n	19.725	409.927	1.034	28.494
Diğer Cins Asli Orman Mahsülleri : ⁶	48.997	5.068.414	1.448	82.881
Y e k û n	48.997	5.068.414	1.448	82.881
U m u m î Y e k û n	1.011.161	74.134.973	10.595	980.019

1) Ashında ithalât 11.204 M³, ihracat 2.558 M³ tür. Bu miktarlar % 30 zayıyla tomruğa tahvil edilmiştir.

2) Ashında ithalâtın ibrelî miktarı 329.825, yapraklı miktarı 23 M³ ; ihracatın ibrelî miktarı 270 M³, yapraklı miktarı 466 M³ tür. Bu miktarlar % 50 zayıyla tomruğa tahvil edilmiştir.

3) Ashında 40.704 Tondur. 500 kg. = 1 M³ hesabiyle tomruğa tahvil edilmiştir.

4) Ashında 4.253 Tondur. Bu miktar evvelâ % 30 randımanla tutarı oduna ton olarak, bu da 500 kg. = 1 M³ üzerinden tomruğa çevrilmiştir.

ne 1954 yılına ait istihlâk miktarı ile (7.348.000) ile karşılaştıracak olursak, istihlâk miktarının verime nisbetle % 100 fazlalık gösterdiğini ve bir milyon metreküp fazla ile istihsal tutarının üstünde olduğunu görürüz.

Bu durum memleketteki ihtiyaç ve servet muvazenesizliğini açık bir şekilde ifade etmektedir. Türkiye bu muvazenesizliği dış memlekette yaptığı orman mahsulleri ithalâtı ile kapamaya çalışmakta ve 1954 yılında bu uğurda 74 milyon lira sarfetmiş bulunmaktadır.

Nüfus başına düşen resmi istihlâk miktarı :

1955 nüfus sayımına göre Türkiye'nin nüfusu 24,112 milyondur. Bunu 1954 yılı için yuvarlak hesap 24 milyon kabul edebiliriz. Buna göre adam başına düşen resmi istihlâk miktarı :

$$\frac{8.348.000 \text{ m}^3}{24.000.000} = 0.350 \text{ m}^3 \text{ olur.}$$

Daha önce de ifade edildiği gibi, bu miktar, dünya ortalaması olarak 0,6 - 0,7 metreküp arasındadır. Buna göre Türkiyedeki resmi istihlâk, normal verim miktarının iki misli olmasına rağmen, dünya ortalama istihlâk miktarına nisbetle hâlen yarı yarıya azdır.

İstihlâk olunan odunun nev'i :

İstihlâk olunan odunun miktarı kadar, nev'i de önemlidir. Zira daha aşağıda da ifade olunacağı gibi, Türkiye ormancılık probleminin çözümlenmesinde, bunun bilinmesinin büyük payı vardır. Bu itibardır ki, sarfolunan odunun nev'inin açıklanması gerekmektedir.

Yukarıda hesap edildiği gibi, 1954 yılında istihlâk olunan 8.348.000 m³ odunun % 28 i yâni 2.364.000 metreküpünü kullanacak odun, halbuki % 72 si yâni 5.984.000 metreküpü de yakacak odun olarak sarfolunmaktadır.

5) Ashında ithalât 3.452, ihracat 181 Tondur. Bu miktarlar % 25 randıman hesabıyla oduna ton olarak ve 700 kg. = 1 M³ üzerinden de yuvarlak oduna M³ olarak tahvil edilmişlerdir.

6) Ashında ithalât 9.078, ihracat 507 Tondur. İthalât miktarı içindeki ağaç yününün yuvarlak oduna tahvilinde ağırlık üzerinden % 30 randıman ve hacmin bulunmasında da 500 kg. = 1 M³ kabul edilmiştir. Diğer mahsullerin imâlinde % 50 randıman ve yapraklı ağaç odunu ekseriyeti teşkil ettiği için 700 kg. = 1 M³ kabul edilmiştir.

Bu yüzdeleri daha önceki *verim, ortalama istihşâl* ve 1954 yılının istihşâlindeki iştirâk yüzdeleriyle kıyaslıyacak olursak şöyle bir durum ortaya çıkar.

Odunun nev'i	1954 İstihşâk %	1954 İstihşâl %	1938 - 1954 İstihşâl %	Amenajman plânlarına göre verim %
Yakacak odun	72	81	81	58
Kullanacak odun	28	19	19	42
Yekûn	100	100	100	100

Yukandaki sayılara bakacak olursak amenajman plânlarına göre verilecek yakacak ve kullanacak odunun iştirâk nisbetleri oldukça *mütevazidir*. Halbuki gerek 17 yıllık ortalama istihşâlde, gerek 1954 yılına ait istihşâl miktarında yakacak ve yapacak odunun iştirâk nisbeti % 80 in üstündedir. 1954 yılının istihşâl miktarında ise bu nisbet % 72 olarak gözükmektedir.

İstihşâle nazaran istihşâkteki yakacak odun nisbetinin düşük ve yapacak odun nisbetinin yüksek oluşu, aynı yıl içinde hemen bir milyon metreküp yapacak odun ithâl edilmiş bulunmasından ileri gelmektedir. Yukarıdaki nisbetler tablosunun ifade ettiği manâ kısaca şöyledir.

1 — Türkiye, kendi orman serveinin 3/4 den fazlasını yakacak odun olarak istihşâl etmektedir.

2 — Türkiye ormanlarındaki odun serveti, amenajman plânlarında tahmin edildiğinden daha düşük kalitelidir.

3 — Türkiye ormancılık politikasının siklet merkezi, mahrukat problemi üzerinde toplanmaktadır.

Odunun istihşâl yeri :

İstihşâl olunan odunun *miktarını* ve *nev'ini* resmi istatistik kayıtlarına göre tesbit ettikten sonra, bir de, bunun sarfedildiği *yerin nüfusile birlikte* belirtilmesi gerekmektedir. Zira istihşâl merkezlerinin nüfuslarıyla birlikte bilinmiş olması, problemin çözülmesi için alınacak tedbirleri

tâyin etmede ve memleketin *hangi bölgeleri üzerinde* ve *ne maksatla* durulması lâzım geleceğini kararlaştırmada büyük ölçüde rol oynayacaktır.

Türkiye'de istihşâl merkezleri tâyin edilirken *Orman Umum Müdürlüğünün satış kayıtları ile, dış ticaret kayıtlarından* istifade edilecektir. Aslında devletten gayriye ait ormanlardan ve bir de kanun gereğince orman sayılmayan ağaçlıklı yerlerden elde edilen odun mahsulünün satıldığı yerlerin de belli edilmesi lâzımdır. Fakat, bu ormanların mahsullerine ait satış kayıtları mevcut olmadığından bu türlü mahsulü hesaba katmak mümkün olmayacaktır. Zâten bunların yekûnu, istihşâl bölümünde de görüldüğü gibi, 1954 yılında 181.000 m³ dür. Bunun aynı yıla ait umum istihşâl miktarındaki (8.348.000 m³) iştirâk nisbeti ise sadece % 2 civarındadır. Bu bakımdan, istihşâl yerlerinin tâyininde, bu çeşit odunun hesaba katılmamış olması büyük bir tesir yapmayacaktır.

Devlet ormanlarından yapılmış olan satışlar 1938 - 1954 yılları için tesbit edilmiş bulunmaktadır. Önce sadece bu kayıtlardan faydalanmak suretile memleketin *yerli istihşâli* ile beslenen *istihşâl merkezleri*, memleket umum nüfusuna ve istihşâle iştirâk nisbetleriyle belli edilecektir. Buna göre memleketteki istihşâl merkezlerini üç grupta toplamak mümkündür. Bunlar da:

1 — Şehir ve kasabalar

2 — Ormanların içindeki ve ormanlara 10 km. mesafedeki köyler,

3 — Ormanlara 10 km. mesafeden daha uzaktaki orman dışı köylerdir.

İstihşâl nisbetlerinin tâyininde daha büyük bir *isabet* sağlanması maksadile 1938 - 1954 yılları *ortalaması* satış miktarları esas alınacaktır. Yine bu yılların ortalaması nüfus miktarına tekabül etmesi düşünceyle 1945 yılı nüfusu, hesapta yer alacaktır.

Buna göre yukarıdaki merkezlerin 1938 - 1954 yılları arasında resmi satışlar yolile satın alıp istihşâl ettikleri yakacak odun ve yapacak odun (yuvarlak odun) ortalaması ile, nüfuslu, iştirâk yüzdeleri aşağıdaki 2 No. lu cetvelde verilmiştir.

CETVEL: 2

İstihlâk yerleri	N ü f u s		Yapacak odun		Yakacak odun		Umum istihlâk	
	Miktar milyon	%	Nev'i, miktarı milyon m ³	%	Miktar milyon m ³	%	Miktar Milyon m ³	%
1 Şehir ve kasabalar	4,687	25	Tomruk El imâlî kereste Fabrika imâlî kereste Fabrika sair imâlî	84	0,423	12	0,921	23
2 Orman içi köyler	8,856	47	Tomruk (1/10 tarife ile) Tomruk, (Okul, câmi, köprü)	15	2,696	78	2,783	69
3 Orman dışı köyler	5,240	28	Tomruk (tam tarife)	1	0,344	10	0,348	8
Yekûn	18,783	100	0,589	100	3,463	100	4,052	100

1) Bu yıllar zarfında Orman Umum Müdürlüğü tarafından aşağıda vasatı (yuvarlak odun) miktarları verilen odun mahsulünün de satışı yapılmıştır. Ancak bunların yukarıdaki istihlâk merkezlerine tevziinde her hangi bir esas mevcut olmadıgından hesaba ithal edilmemesi daha uygun görülmüştür.

20.814 m³ Travvers
360 " Muhtelif imalat
23.311 " Sanayi odunu
107.000 " Maden ve teldireği
141.000 " Kömür (% 25 ağırlık ve 1 m³ = 700 kg hesabıyla yuvarlak odun)

Cetvelde görüldüğü gibi, resmi satış kayıtlarından çıkartılmak suretile bulunan 17 yılın vasatı yıllık odun istihlâki 4.052 milyon metreküp tutmaktadır. Bu miktar, aynı yıllara ait vasat istihlâk miktarından (3.599.000) pek az fark etmektedir.

Cetvelin dikkati çeken *birinci noktası*, istihlâk miktarının *büyük* bir kısmının % 85 ile yakacak odun ve geriye kalan % 15 inin kullanacak odun olmasıdır.

Fakat bundan *daha mühim* olan cihet, istihlâk merkezlerinin nüfuslarıyla istihlâke iştirâk nisbetleri arasında tevazün bulunmaması ve istihlâkte, *siklet merkezini, orman içi köylerin* teşkil etmesidir. Şöyle ki: Orman içi köylerin umum nüfusa iştirâki % 47, halbuki umum istihlâkteki iştirâk nisbeti % 69 dur. Buna karşılık orman dışı köylerin nüfustaki iştirâki % 28, halbuki istihlâkteki iştirâk nisbeti ancak % 8 dir. Şehir ve kasabaların nüfusa ve istihlâke iştirâki ise % 25 e karşılık, % 23 olup, oldukça mütevazidir.

İstihlâk merkezlerinin yapacak ve yakacak odun istihlâkine iştirâkleri de gayri muntazamdır. Nitekim yapacak odunun % 84 ünü şehir ve kasabalar, % 15 ini orman içi köyler ve halbuki ancak % 1 ini orman dışı köyler istihlâk etmektedirler.

Yakacak oduna gelince: Bunun % 12 sini şehir ve kasabalar, % 78 ini orman içi köyler ve ancak % 10 unu da orman dışı köyler istihlâk etmektedirler.

Netice olarak Türkiyede :

- 1 — İstihlâkin dağılışı gayri muntazamdır.
- 2 — İstihlâkin sıklet merkezi orman içi köylerde toplanmaktadır.
- 3 — Yapacak odun bakımından şehir ve kasabalar, ve yakacak odun bakımından da orman içi köyler, üzerinde durulması lâzım gelen istihlâk merkezleridir.

b) *Tahmine göre odun istihlâk durumu :*

Resmi kayıtlara göre bulunmuş olan istihlâk miktarı, Türkiyenin *hakiki odun istihlâkini* göstermez. Zira daha önce de ifade edildiği gibi, Türkiye'de, *kanun dışı* yani, *izinsiz kesimlerle* elde edilen büyük bir kısım orman mahsulü vardır. Bu mahsul, halk tarafından tülrü şekillerde istihlâk olunur. Bunun hakiki miktarını, cinsini ve istihlâk edildiği yer-

leri sahih olarak kestirmek çok güçtür. Fakat hakikate en yakın olan tahmin, *Orman Umum Müdürlüğüne yapılan tahmindir*. Umum Müdürlük, 1945 yılında yapmış olduğu bir tahminle, Türkiye'nin yıllık odun istihlâkını 15 milyon metreküp civarında tesbit etmiştir. Bu tesbitte, istihlâk yerleri yine üç grupta toplanmış ve her grupta, beher nüfus için yıllık muayyen bir istihlâk miktarı kabul edilmiştir. Beher nüfus için kabul edilen miktar, guruplar itibarile şöyledir :

İstihlâk yerleri	Beher nüfus için		
	Yapacak m ³	Yakacak m ³	Yekûn m ³
1. — Şehir ve kasabalarda	0.2	0.5	0.7
2. — Orman içi köylerde	0.3	1.0	1.3
3. — Orman dışı köylerde	0.1	0.1	0.2

Bu ölçüye ve 1945 yılı nüfus sayımına göre, Türkiye'deki yıllık tahmini odun istihlâki, aşağıdaki cetvelde verilmiştir.

İstihlâk yerleri	N ü f u s		Yapacak odun		Yakacak odun		Yekûn	
	Miktar Milyon	%	Miktar Milyon m ³	%	Miktar Milyon m ³	%	Miktar Milyon m ³	%
Şehir ve kasabalar	4,687	25	0,937	25	2,340	20	3,277	21
Orman içi köyler	8,856	47	2,650	73	8,856	76	11,506	75
Orman dışı köyler	5,240	28	0,052	2	0,520	4	0,572	4
Yekûn	18,783	100	3,699	100	11,716	100	15,315	100

Yukandaki cetvele dikkat edilecek olursa, 1945 yılı için takdir olunan istihlâk miktarı, 15 milyon metreküpün üstündedir. Bu miktar, 10 yıl sonraki yâni, 1954 yılındaki resmî istihlâk (7.348 milyon m³) miktarından iki misli ve yine aynı yıla ait resmî istihlâk miktarından da 7 milyon m³ fazladır.

Halbuki Türkiye ormanlarının amenajman plânlarına göre hesaplanan veriminin (3,985.000 m³) hemen dört mislidir. Aradaki fark, her yıl için 11 milyon metreküptür.

Ancak yukarıdaki sayılar 1945 nüfus sayımına göre hesaplanmıştır. Daha önce de ifade edildiği gibi, şehirlerde beher nüfus için 0,7 metreküp, orman içi köylerde 1,3 metreküp ve orman dışı köylerde ise 0,2 metreküp istihlâk kabul edilmiştir. Ortalama beher nüfusa isâbet eden istihlâk miktarı, 0,7 metreküp yapar. Bu miktar aslında milletlerarası ölçüye uygun olup mübalâgalı değildir. Fakat Türkiye'nin nüfusu, hâlen 24 milyonu aşmış bulunmaktadır. Beher nüfusa isâbet eden istihlâk miktarı, sabit kaldığı kabul edilirse, Türkiye'nin *bugünkü* odun istihlâk miktarı, $24 \times 0,7 = 16,9$ milyon m³ olur.

Bu miktar, Türkiye ormanları için bulunan verim (3,985 milyon m³) miktarından 13 milyon m³ fazladır. Buna göre Türkiye, mevcut ormanlarını, yıllık veriminin her yıl % 400 - 500 fazlasını almak suretile sür'atle tüketiyor demektir.

Türkiye ormanlarının ihtiva ettiği odun servetini kat'i olarak henüz bilmiyoruz. Eğer tahmin edildiği gibi 300 milyon metreküp ise, bu takdirde bugünkü istihlâk temposuna göre Türkiye ormanlarının 15 - 20 yıllık bir ömrü olduğu meydana çıkıyor.

İstihlâk miktarını *tekip* eden *yakacak* ve *yapacak* odun nisbetlerine bakılacak olursa, 16,900 milyon metreküpün % 76 sını yakacak ve % 24 ünün de yapacak odun teşkil ettiği görülür. Buna göre Türkiye'nin orman mahsullerine olan ihtiyacının 3/4 ünden fazlasını yakacak odun teşkil etmektedir.

Yine cetvelin teyit ettiği *mühim bir keyfiyet* de gerek yapacak ve gerekse yakacak odun olarak istihlâk miktarının hemen % 75 inin *orman içi köyler* tarafından yapıldığıdır.

Bu hesaplardan çıkan netice şudur :

1 — Türkiye'de, ormanların bugünkü verimi ile istihlâk olunan odun miktarı arasında % 400 - 500 nisbetinde bir *fazlalık* mevcuttur.

2 — İstihlâk olunan odun miktarının 3/4 den fazlasını yakacak odun teşkil etmektedir.

3 — Memleket umum istihlâkının % 75 ini, umum nüfustaki iş tirâk nisbeti % 47 olmasına rağmen, *orman içi köyler* yapmaktadır.

4 — Şehir ve kasabaların istihlâk ettiği yakacak ve yapacak odunun miktarı ve nüfusa nazaran nisbeti normaldir.

5 — Halbuki orman dışı köylerde nüfusa nisbetle çok daha düşüktür.

Buna göre Türkiye ormancılık politikasının üzerinde durması lâzım gelen belli başlı meselesi şunlar olmaktadır.

1. — Orman içi köylerin orman üzerindeki baskısını azaltmak,
2. — Başta yakacak maddesi olmak üzere istihlâki düşürmek ve orman verimini çoğaltmak.

Kanaatımızca bunlardan birincisi daha ziyade *sebeb*, ikincisi ise *neticedir*. Netice üzerinde durulması da hiç şüphesiz lâzım ve faydadan hâli değildir. Fakat asıl *müessir çare*, sebebi bertaraf etmektir.

Sebeb üzerinde durulmadığı, yâni. nüfus varlığı hemen Türkiye nüfusunun yarısına yaklaşan orman içi köylerin durumu düzeltilmediği takdirde, bugüne kadar olduğu gibi ;

- 1 — Usulsüz kesimler
- 2 — Açmalar
- 3 — Otlatmalar
- 4 — Kasdî yangınlar,

devam edecektir. Zira bu usulsüz ve izinsiz fiiller hemen tamamen orman içi ve orman civarı, yâni yukarıda bahis konusu edilen köylüler tarafından ve ihtiyaç zorile yapılmaktadır.

Yine yukarıda işaret edildiği gibi, Türkiye ormancılık probleminin doğuşuna sebep olan ihtiyaç ve servet muvazenesizliği, sadece orman mahsulleri bakımından değildir. Buna, bir de *ziraat arazisi* ve *otlatma sahası* bakımından olan muvazenesizlik eklenmektedir. Bu muvazenesizlik, en çok orman içi köylerde kendisini göstermektedir. İşte bu sektörlerdeki muvazenesizlik, mevcut ve hazır telâkki edilen orman toprağı ve orman mahsulü ile kapatılmak istenmekte bu suretle Türkiye ormanlarına gayenin ve takatin üstünde vazifeler ve yükler tahmil edilmektedir.

IV — TÜRKİYE ORMANCILIK PROBLEMİNİN HAL ÇARELERİ.

Türkiyede her yıl istihşâl olunan odun miktarı, Türkiye ormanlarının yıllık veriminden gerçekten *çok fazladır*. Bu fazlalık, *nüfusun çoğalması* ve *hayat standardının yükselmesi* ile paralel olarak daha da artacaktır. Böylece her yıl, millî sermayeden sarf olunan miktarın yüzde nisbeti yıldan yıla yükselecek ve günün birinde Türkiye ormanlarının ta-

mamen elden gitmesi, kara bir *kader* meselesi olacaktır. Zarar bununla bitmeyecek, memleketin *iklim toprak* ve *su rejimi* münasebetlerindeki bozukluklar fazlasıyla artacak, *kuraklık*, *sel* ve *taşkın*, *erozyon* gibi tehlikeler, mücadelesi çok güç birer *millî âfet* halini alacaktır.

Neticede gelecek Türk nesilleri, güçlerinin büyük bir kısmını geçmişlerinin harap ve perişan bir hale getirdikleri vatan topraklarının ıslahına, ihyasına ve yeniden ormanlaştırılmasına sarfetmek zorunda kalacaklardır. Oysa ki, bu gücün, mamur bir halde devralınan vatanın daha mamur bir hale getirilmesi, mes'ut ve müreffeh Türk milletinin refah ve saadetinin daha da artırılması yolunda sarfedilmesi lâzımdır.

O halde *ne türlü bir yol tutulmalıdır ki*, Türkiye'de ormancılık probleminin doğuşuna sebep olan ihtiyaç ve servet muvazenesizliği *tesviye* ve bunun en çok cereyan ettiği orman içi köylerdeki anormal durum da *islah* edilmiş olsun.

Akla gelen belli başlı çareler kısaca şunlardır :

1 — ORMANLARDAKİ MÜTERAKİM ODUN SERVETİNİ KIYMETLENDİRMEK

Meslek mensubu ve meslek dışı bazı kimselerin iddiasına göre Türkiye ormanlarından amenajman plânlarında gösterilen miktardan *daha fazla ete* alınması mümkündür. Memleketteki bütün ormanların kat'i amenajman plânları yapılmaya kadar bu hususta kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Zira henüz ormanlarımızın ancak % 41 kadarının kat'i amenajman plânları yapılmıştır. Diğerlerine ait plânlar, istikşaf mahiyetindeki geçici plânlardır. Bu plânlarda mevcut olduğu iddia olunan isâbetsizlik, servet varlığını tâyin etme bakımından *müsbet* olduğu gibi, *menfi* de olabilir.

Kesin bir şey söylememekle beraber, memleketin bazı kuzey batı bölgesi ormanlarından bir defaya mahsus olmak üzere belki de bir miktar fazla verim elde edilmesi mümkün olabilir.

Ancak elde edilecek bu serveti kıymetlendirmekle memleket çapındaki bir dâvayı halletmek hiç bir zaman kâbil olamayacaktır. Bunun müsbet tesiri, olsa olsa, geçici bir zaman için ihtiyacın karşılanması şeklinde kendisini gösterecek ve fakat orman içi ve orman kenarı köylerin durumunda bir değişiklik yaratmayacak ve bilhassa tarla açma, izinsiz otlatma gibi zararlı fiillerini önleyemeyecektir.

2 — YERLİ VE YABANCI HUSUSİ SERMAYE İLE ORMANLARI İŞLETMEK VE GELİRİNİ ARTIRMAK.

Ormancılık işletmesi, umumiyetle *gelir yüzdesinin düşüklüğü* yüzünden hususi teşebbüs için *câzip değildir*. Ormancılıkta işletmeye tahsis olunan sermayenin sağladığı faiz yüzdesi, ortalama % 3 - 5 arasındadır. Kaldı ki, hususi teşebbüse, çalışma konusu olabilecek ormanlar Türkiye'de *pek azdır*. Ekserisi bozuk orman evsafında olup, uzun müddet bakım ve imâra ve dolayısıyla büyük *sermaye yatırıma* muhtaç durumdadırlar.

Ormancılıkta mahsulün *kemâle gelmesi*, uzun zamana bağlıdır. İstihşâl müddeti 20 - 200 yıl olabilir. Hususi teşebbüsün, yatırdığı sermayenin mümasını almak için bu kadar zaman beklemeğe tahammülü yoktur. Kaldı ki, ormancılığın gördüğü hizmetler, bilhassa Türkiye gibi memleketlerde daha çok *âmme hizmeti* karakterindedir. Bir çok ahvalde idare ve işletme gayelerinin hasilât alma dışında olması lâzımdır. Genel bölümde de ifade edildiği gibi, ormancılığın vazifesi sadece milli ekonomiye odun ham maddesi sağlamak değildir. Bunun yanında memleket ikliminin ve toprağın korunması, su rejiminin düzenlenmesi, halk kültürünün geliştirilmesi, sıhhat, yurt savunması vesaire gibi alanlarda görmekte mükellef olduğu çok mühim vazifeleri de vardır. Bu türlü vazifeleri hususi teşebbüse tahmil etmek kabil değildir. O, olsa olsa, mevcut *odun servetini istihsale* matuf olan faaliyetlere girişebilir. Halbuki, bu da, zararı bertaraf, dâvanın hallinde hiç bir şekilde müessir olamaz.

3 — MEMLEKETE BOL MİKTARDA ODUN İTHAL ETMEK

İhtiyaç ve vasıta muvazenesizliğini bol ithal malile tesviye etmek, bu suretle huzursuzluğun sebebini ortadan kaldırarak vatandaşların orman üzerindeki baskısını azaltmak da bir hal çaresi olarak hatıra gelebilir. Ancak, bol miktarda ithalât için her şeyden önce *döviz* lâzımdır. Zaten Türkiye'nin son yıllarda yaptığı odun ithalâtı tutarı 100 milyon liraya yaklaşmış bulunmaktadır. Daha geniş miktardaki ithalât için döviz sağlandığı kabul edilse dahi, bununla durumun ıslâhı maddeten kabil olamaz. Çünkü, izinsiz kesim yapan, hayvan otlatan, tarla açan ve kasdı yangın çıkaran orman içi ve civarı köylerdir ve memleketteki odun istihlâkinin % 75 ini yapan da bunlardır.

Bol ithalâtın memlekette ferahlık yaratması ve durumu düzeltebilmesi için, büyük müstehlik kitlesini bundan faydalandırmak lâzımdır. Halbuki yükte ağır ve pahada hafif olan odun ham maddesini köye ka-

dar götürmek iktisadi bakımından kârlı bir iş değildir. Kaldı ki, yakacak odun, böyle bir teşebbüs için hiç bir suretle uygun ve pratik bakımından kabili tatbik olamaz.

Bununla beraber memleketteki her türlü transport imkânlarının sağlandığı kabul olursa dahi, köye kadar sevk edilen yakacak ve yapacak odunu köylülere satmak da mümkün değildir. Zira bunlar, eskiden beri okul, cami, köprü için gerekli müşterek ihtiyaçlarını devlet ormanlarından parasız olarak ve diğer yapacak ve yakacak ihtiyaçlarını da 1/10 tarife bedeli ödemek suretile sağlamaya alışmışlardır. Bu miktar, odunun piyasa fiyatına nisbetle lâşey mesabesindedir. Nitekim hâlen yapacak odunun beher metreüpü için 12 lira ve yakacak odunun bir tonu için de yine ortalama olarak 2 lira ödenmektedir.

Buna göre memlekete bol miktarda odun ithali dâvayı halletmeye yeter bir çare değildir. Bu ancak, memleketteki ihtiyaç ve vasıta muvazenesizliğini kısmen giderici mahiyette bir tesir yapacak ve bu tesir daha ziyade şehirlerde hissedilecektir. Nitekim hâlen memlekete giren ithal malı, münhasıran şehirlerde ve bir de mâden ocaklarıyla kâğıt endüstrisinde istihlâk olunmaktadır. Devletin imkânlar nisbetinde ithalât yapması şayanı tavsiyedir. Çünkü bu sayede Türkiye ormanlarının yükü kısmen hafiflemiş, verim ve ihtiyaç açığının kapanmasına az da olsa yardım edilmiş olacaktır.

4 — ODUN YERİNE DİĞER MADDELERİ İKÂME ETMEK.

Memleketteki odun ihtiyacını, bunun yerine geçecek maddelerle karşılamak suretile ihtiyaç ve servet muvazenesizliğini gidermek düşüncesi de hal çareleri arasında yer alabilir. Bu sayede orman mahsulleri bakımından olan ihtiyaç ve vasıta muvazenesizliğinin bertaraf edilebileceği de umulabilir. Ancak bu tedbiri de tam bir çare olarak kabul etmek isâbetli olamaz. Zira problemin doğuş yeri, orman içi ve orman civarı köylerdir ve problem, sâdece orman mahsulleri bakımından olan yeterlilikten ileri gelmemektedir. Buna, *ziraaat arazisi* ve *otlatma sahası kıfayetsizliği* de eklenmiş bulunmaktadır.

İkâme maddeler konusunda önce üzerinde durulması lâzım gelen önemli nokta, hiç şüphesiz *yakacak odun* meselesidir. Zira ihtiyaç duyulan odun ham maddesinin % 75 ini yakacak odun teşkil etmektedir. Bu bakımdan ikâme yakacak maddesi olarak ilk akla gelen şey, *maden kömürü* ve *linyittir* ve her ikisi de memleketimizde yerli *ihtiyaca yetecek derecede* mevcuttur. Ancak bunlardan maden kömürü, memleketin bel-

li başlı *ihraç maddelerinden* ve devletin sağlam döviz kaynaklarından-
dır. Türkiyede topyekûn mahrukat ihtiyacının maden kömürü ile gide-
rilmesi, devlet için, tutulması gereken makûl bir yol olarak görülmemek-
tedir.

Kaldı ki, kömürün bahis konusu köylere kadar nakli meselesi de
bugünkü transport imkânlarile de kabili telif değildir. Diğer taraftan,
köylünün bugüne kadar yok denecek bir fiatla tedarik etmekte olduğu
odunu, terk ederek, *bedelile* kömür alıp yakması da pratik bakımından
mümkün değildir. Bunu, şehir ve kasabalarda ve transportun mümkün
olduğu yerlerde tatbik etmek lüzumlu ve faydalıdır. Zaten bu da hâlen
yürürlükte bulunan mahrukat kanunu gereğince yapılmaktadır¹³.

Memleketteki *linyitin* daha geniş ölçüde ve mahrukat maddesi ola-
rak kullanılması büyük ölçüde fayda sağlayabilir. Halen istihâl edilen
linyit, zaten memlekette ve fakat sadece şehir ve kasabalarda yakacak
maddesi olarak kullanılmaktadır. Bunun, yukarıda bahis konusu edilen
köylere kadar götürülmesi ve orada *bedeli* mukabilinde satılması, ma-
den kömüründe olduğu gibi, *transport güçlükleri* ve köylünün ormanlar
üzerindeki faydalanma hakları dolayısıyla pek de mümkün olamayacak-
tır. Kaldı ki, gerek maden kömürünün ve gerekse linyitin sarf ve istih-
lâk edilebilmesi için çok sayıda *madeni sobalara* da ihtiyaç vardır.

Bütün bunlara rağmen, devletin, memlekette bol miktarda mevcut
olan ve yine memleketin her tarafına yayılmış bulunan linyit rezervele-
rinden faydalanması ve bunun köylere kadar tāmimi çarelerine baş vur-
ması mutlaka lâzımdır.

Aynı şekilde ve bütün memlekette petrole ve elektrik enerjisine
de imkânlar nisbetinde mahrukat ekinomisinde yer vermek gerekmektedir.
Zira Türkiye ormanları, memleket yakıt ekonomisinin tek kaynağı
olacak takatta değildir.

Yakacak odunda olduğu gibi, topyekûn *yapacak odunun* yerini
tutacak ikâme maddeler mevcut değildir. Hiç bir memleket bütün yap-
acak odun ihtiyacını ikame maddelerle giderememektedir. Bu türlü mad-
deler memleket ihtiyacını gidermede ancak yardımcı unsurlar hâlinde rol
oynamaktadırlar. Bu maksada yarayacak maddeleri *inşaatta* ve *endüstride*
kullanılacak mddeler olarak iki gurupta mütalea edebiliriz. İnşaattaki ika-
me maddeler, malûm olduğu üzere, demir, çelik, alominyum, taş, tuğla
kiremit, çimento ve lif levhadır.

İnşaattaki odun istihlâkını tahdit etmek ve bunun yerine yukarıda adı
geçen maddeleri kullanmak bilhassa Türkiye için *lüzumlu ve zaruridir*.
Bu husus, memlekette bilhassa şehir ve kasabalarda ahşap inşaat yasak
edilmiş olmakla kısmen de sağlanmış bulunmaktadır.

6831 sayılı ve 1956 tarihli orman kanunu da, devlet ormanlarından
faydalanan köylü halkın yapacağı inşaatı muayyen tiplerde toplamış olmak-
la köylerdeki yapacak odun sarfını da kontrol altına almış bulunmak-
tadır¹⁷.

Son yılların belli başlı ve yapacak odun yerine geçecek ikame mad-
delerinden birisi de lif levhadır. Bunun ham maddesi *ormandaki* ve
kereste fabrikasındaki çeşitli odun artıkları *zirai mahsul artıklarıdır*.

Halen Türkiye'de orman fabrika artıklarıyla çalışacak dört fabrika-
nın kurulması kararlaştırılmış bulunmaktadır. Bunların ziraat mahsulle-
ri artıklarına da teşmili düşünülmektedir.

Bu alandaki teşebbüsler hiç şüphesiz memleketin inşaat işlerinde
büyük ölçüde yapacak odun *tasarrufu* sağlayacaktır.

Endüstriyel sahada odun ham maddesinin yerine geçmek üzere,
sellüloz sanayiinde zirai artıklar, *mâden* işletmelerinde demir ve çimen-
to, *travers* imalinde demir bahis konusu olabilir. Türkiye, zirai artıklar
bakımından *zengin* bir memleket olduğu için bu konuda bir hayli tasarruf
yapılabilir.

Fakat bütün bunlara rağmen yapacak odunun yerine geçecek ikâme
maddeler kullanmakla problemi çözmek mümkün olamaz. Zira proble-
min düğümlendiği yer, şehir ve kasaba değil, köydür.

5 — SON ÇARE.

Buraya kadar verilen izahattan da anlaşılacağı üzere, yukarıda tek
tek ele alınan ve ana hatlarıyla tahlil ve tetkik edilen tedbirlerin hemen
hepsi, dâvaya *dolayısıyla* tevcih edilen ve tesirleri *geçici* ve *mahdut* olan
hal çareleridir. Bunlarla *problemi çözmek* ve Türkiyenin bu kadar yıldır
sürüp gelen ve nihayet kronik bir hal alan millî dâvasına *deva bulmak*
mümkün olamamaktadır. O halde dâvayı halletmek ve özlenen neticeye
varmak için ne yapmak lâzımdır?.

Kanaatımızca *derdin ocağına eğilmek*, zahmetli ve külfetli de olsa
gerekli *operasyonu yapmak* icap etmektedir.

Derdin kaynağı, *orman içi ve orman civarı köylerdir*. Yapılması gereken eperasyon ise, bunlardan gerekenleri başka ve daha müsait yerlere *iskân* etmek, diğerlerini de yerlerinde *kalkındırmaktır*.

Çünkü ancak bu sâyededir ki, geçim sıkıntısı içinde bulunan vatandaşlar geçim darlığının çenberinden sıyrılacaklar, orman üzerindeki baskıları kalkacak, ve onları izinsiz kesimlere, tarla açmalarına, hayvan otlatmasına ve kasdi yangınlara zorlayan sebepler de ortadan kaybolacaktır. Yine bu sâyededir ki, ormancılığın her türlü idari ve teknik tedbirlerini gerçekleştirmek imkân dahiline girecek, ormanların imâr ve ıslahı kolaylaşacak ve yakın bir gelecekte verimleri normal seviyeye yükselecektir. Neticede bir taraftan devamlı kontrol, istihlâki makûl hadlere indirecek, diğer taraftan da yapıcı teknik, ormanların verimini yükseltecek ve böylece ihtiyaç ve vasıta arasındaki muazzam açık da kapatılabilecektir.

Ancak bir köyün bir yerden alınarak başka bir tarafa *nakli* ve yerleştirilmesi, gerçekten *güç ve masraflı* bir ameliyedir. Teknik ve maddi müşküller bertaraf, Türk köylüsü toprağına ve baba ocağına çok *bağlıdır*. Onu bitip büyüdüğü muhitinden söküp almak ve başka bir tarafa götürmek kolay değildir. Nitekim Türkiye de bugüne kadar bu istikamette bir teşebbüse girişilememiştir. Hattâ 3116 sayılı orman kanununun bu konuda vazedilmiş sarih hükümleri mevcut olmasına rağmen 1937 yılından bu yana tek köy yerinden kaldırılamamıştır¹¹.

Fakat, orman içinde ve civarında kurulmuş öyle *dağınık, fakir ve perişan* köyler vardır ki, bunları buldukları coğrafi mekân içinde *kalkındırmak, ormancılık, ziraat ve hayvancılık* yolile ihtiyaçlarını karşılamak, *iktisadi içtîmai ve kültürel* alanda gelişmek hiç bir şekilde mümkün olamaz. Bu gibi yerlerde meskûn olan vatandaşları ne kendilerine ne de millete faydalı kılmak kabil değildir. Aslında bu gibi köyler, kendileri *arzu etmeseler bile, milli menfaatler* bakımından *cebrî iskâna* tabi tutulmak suretile yer değiştirmelidir.

1956 tarihli ve 6831 sayılı orman kanunu, orman içinde ve civarında bulunup da, civarlarındaki ormanlardan geçimlerinin sağlanmasına imkân olmayan ve dolayısıyla buldukları yerde kalkındırılmaları mümkün görülmeyen bazı köylerin *mevcudiyetini kabul etmiş* ve fakat bunların daha müstahsil bir hale getirilmeleri için memleketin daha müsait yerlerine nakli işini *kendi arzularına* terk etmiştir¹⁷.

Kanaatımızca her türlü gelişme ve kalkınma imkânlarından mah-

rum olan bu gibi vatandaşları *kendi hallerine terk* etmek doğru olmadığı gibi, buldukları yerlerde kalkındırılmalarına zorlamak da emri tabiatı muhalif bir hareket olur. Zira aynı emek ve aynı masraflarla bu insanları bir başka yerde, milli gelire daha fazla değer katan müstahsil ve her türlü inkişaf imkânlarına sahip, daha mes'ut ve daha müreffeh bir vatandaş haline getirmek kolaylıkla mümkün olur. Böylelikle *millî insan gücü* kıymetlendirilmiş ve *devletin maddî gücü* de boş yere dağıtılmıştır.

Fakat ne yazık ki son günlerde Büyük Millet Meclisinde müzakereyi cereyan eden iskân kanununda da, ormanlık mıntakalardaki köylülerin *cebrî iskâna* tabi tutulmaları hakkındaki hüküm kabul edilmemiştir.

Buna göre, orman içinde ve kenarında bulunup da civarlarındaki ormanlardan geçimlerinin sağlanması mümkün olmayanların başka yerlere nakilleri ancak, kendi arzu ve istekleriyle kabil olacaktır. Bunun pratikteki mânası, pek ender haller dışında *hiç bir köy* yer değiştirmeyecek demektir.

Orman içi ve orman kenarı köylerdeki anormal durumu iskân yolile düzeltmek kabil olmadığına göre, geriye kalan *tek çare*, bunları buldukları yerde kalkındırmaktır.

Üzerinde eskidenberi durulup düşünülen ve fakat bugüne kadar müsbet bir teşebbüse *hedef olamayan* köy kalkındırması, nihayet geçen sene yürürlüğe giren 6831 sayılı orman kanunule ele alınmış bulunmaktadır¹⁷. Ancak bu kanuna mevzu olan köyler, Türkiyedeki bütün köyler olmayıp sadece orman içinde ve orman kenarında olup da, civardaki ormanlardan geçimlerinin sağlanmasına imkân bulunmayanlardır. Bunlara muhitlerinin icaplarına göre ormancılık faaliyetleri dışında ayrıca yeni yeni çalışma sahaları hazırlanacak ve bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için devletçe yeter derecede, *uzun vadeli ve düşük faizli kredi* sağlanacaktır. Ayrıca bu gibi köylülere yine devlet tarafından *teknik bilgi ve teknik eleman* bakımından da gerekli yardımlar yapılacaktır. Bu suretle köylüler orman işlerinden arta kalan zamanlarında meyvacık, ahır hayvancılığı, arıcılık, ipekçilik, dokumacılık diğer küçük el san'atları vesaire gibi işlerle uğraşacaklardır.

Bu suretle köylülere yeni kazanç sahaları açılmış ve ormanlar üzerindeki baskıları da ortadan kalkmış olacaktır.

6831 sayılı kanunu gereğince, devlet, bu maksat için 20 sene müd-

detle Ziraat Vekâleti bütçesine senelik miktarı 50 milyondan aşağı olmamak şartile Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası sermayesine mahsuben tahsisat vermeyi kabul etmiş bulunmaktadır.

Devletçe alınmış olan bu tedbir, daha yukarıda da ifade edildiği gibi, dâvanın çözülmesi için tutulması gereken tek çıkar yol olarak kalmaktadır. Ancak, bu maksat için ayrılan *para* miktarı, maksada *kâfi değildir*. Pratikte hiç bir köyü yerinden kaldırmak ve başka yere nakletmek mümkün olamayacağına göre, tahsis edilen paranın bütün orman içi ve civarı köylere ehemmiyet ve ihtiyaç derecelerine göre taksim edilmesi gerekmektedir. Halbuki Türkiye'de bu durumda bulunan 20 bine yakın köy vardır. Tahsis edilen para miktarı arttırılmadığı takdirde bu paradan bir kısım köyler faydalansalar dahi, bu yardım, ancak *geçici* bir mahiyet taşımaktan ileri gidemeyecek ve köylerden beklenen *yapıcı kalkınma* da sağlanamayacaktır.

Türkiye, nüfusunun % 80 i köylü olan bir *ziraat memleketi* kaldıkça, milletçe kalkınma mutlaka çoğunluğu teşkil eden *köylünün kaldırılması* ile gerçekleştirilecektir. Bu itibarladır ki bugün değilse yarın daha geniş imkânlarla ve daha plânlı bir şekilde ve bütün memlekete şâmil köy kalkındırması faaliyetine başlamak zoru vardır.

6831 sayılı orman kanunu, bu köylerden bir kısmının kalkındırılması bir cephesile ele almış bulunuyor. Gelecekte, gün geçtikçe bozulan düzeni daha fazla para sarfederek düzeltmek zahmetine katlanmaktansa, yapılan fedakârlığı biraz daha arttırmak suretile neticeye şimdiden ulaşmak çok daha isâbetli ve her bakımdan kârlı bir hareket olur.

Kanaatımızca millet ve memleket için çok hayırlı ve isâbetli olan bu tedbiri muvaffak kılmak için, tahsis edilen para miktarını hiç olmazsa 50 milyondan 150 milyona çıkarmak lâzımdır.

Diğer taraftan *köy kalkındırılması*, iktisadî, içtimai, kültürel, sıhhi ve hattâ memleket müdafaası bakımından *bir çok cepheleri* ve ayrıca özel bir *teknîği* bulunan *güç* ve o nisbette de *büyük* bir iştir. Bu sebeptendir ki, kalkındırma işlemini plânlama, tatbikat ve kontrol safhaları da dahil olduğu halde, hususi bir *devlet teşkilâtına* vermek yerinde bir hareket olur.

Orman teşkilâtının bu ameliyeye iştiraki, ancak, ormancılık bakımından hangi köylerin *kalkması* ve hangi köylerin yerinde *kalması* ve *kalkındırılması* gerektiğini, yapacağı etüdlere dayanmak suretile ve mucip sebeplerile bildirmiş olmaktan ibaret kalmalıdır.

Türkiye'de, ihtiyaç - servet muvazenesizliğinin sıklet merkezini üzer-

rinde toplayan ve dolayısıyla Türkiye ormancılık politikasında istikrarsızlıklara yol açan orman içi ve civarı köylerin durumu, izah edilen şekilde düzenlenince, ormancılık politikasının koruma, işletme (faydalanma) ve ağaçlandırma şeklinde formüle edilen ana gayelerini gerçekleştirmek de artık tamamen kolaylaşmış olur.

Kalkındırma işlerine paralel olarak ormanların *tahdidî* yapılır, *mülkiyet* bakımından hakiki sahipleri meydana çıkarılır ve *sınırlara belli işaretle* konursa, korumanın ön şartları yerine getirilmiş ve dolayısıyla *koruma gayesi* de kendiliğinden gerçekleşmiş olur.

Koruma bu şekilde kendi forksiyonunu ifa edince, artık tekniğin bütün icaplarını tatbik etmek suretile Türkiye ormanlarını imâr ve ihya ederek *işletmek* ve yapılacak *ağaçlandırmalarla* orman varlığını arttırmak için ortada hiç bir mâni ve engel kalmamış olur.

Son çare olarak adlandırdığımız köy kalkındırması yanında, hiç şüphesiz devletin daha önce saydığımız diğer tedbirleri de gerçekleştirmesi lâzımdır. Bunlar da :

1 — Ormanlardaki müterâkim servet - şayet varsa - en rasyonel ve en rentabl şekilde kıymetlendirmek,

2 — İsâbetli bir gümrük politikası takip ederek bol miktarda odun ham maddesi ithâl etmek,

3 — Yakacak ve yapacak odunun yerine geçmek üzere ikâme maddelerini bol miktarda kullanmak

4 — Her çeşit rasyonel tedbirlerle memleketteki odun sarfiyatını azaltmak.

İşte sayılan bu tedbirler alındıktan sonradır ki ; Türkiye ormancılığının ana dâvasını doğuran *ihtiyaç ve servet muvazenesizliği* tasarrufkâr bir şekilde *tesviye* edilecek, ormancılık politikasındaki *istikrarsızlığı* besleyen *kaynak* kendiliğinden *kurumuş olacak* ve yine ormancılık politikasının tesbit ettiği ana gayeleri *gerçekleştirmek* de imkân dahiline girecektir.

Bu sayede *Türk ormancısının ilmi ve teknik bilgisini* millet ve memleket menfaatine *kıymetlendirmesi* ve yıllar yılı hasretini çektiğini *huzur ve selâmet* içinde çalışması kabil olacak, yurt ufukları yeşeren ve yükselen gümrâh ormanlarla süslenecek. Türk milleti taşan ve dalgalanan yeşilin neş'e ve saadeti içinde daha da kuvvetlenecektir.

B İ B L İ Y O Ğ R A F Y A

- 1 — DİKER, M. : Ormançılık Politikası ders notları, İstanbul 1943 - 1944 (gayri matbu)
- 2 — DIETERICH, V. : Forstwirtschaftspolitik, Hamburg - Berlin 1953.
- 3 — ENDRES, M. : Forstpolitik, Berlin 1922.
- 4 — FAO. : Yearbook of Forest Products Statistics Roma, 1956.
- 5 — FEVRIER, R. P. : Avrupa Ekonomik İşbirliği Kereste Komitesi raporu, Eskişehir, 1950 (Hicri Aksoy tarafından Türkçeye çevrilmiştir.)
- 6 — FRANCOIS, T. : Orman Politikası, Orman mevzuatı ve idaresi, Ankara 1951 (Samim Bilge tarafından Fransızca'dan Türkçe çevrilmiştir).
- 7 — HESKE, Franz : Steppenwaldbau, İstanbul 1952 (Stepten faydalanma, Selâhattin İnal tarafından Türkçeye çevrilmiştir).
- 8 — HESKE, Franz : Wald und Forstwirtschaft in der Türkei, İstanbul 1952 (Türkiyede orman ve ormançılık, Selâhattin İnal tarafından türkçeye çevrilmiştir).
- 9 — MANTEL, K. : Neudemmer Forstliches Lehrbuch, Berlin 1939
- 10 — Osmanlı Devleti Orman Nizamnamesi, 1 Ocak 1285 (1869).
- 11 — Türkiye Cumhuriyeti Orman Kanunu, sayı 3116, Tarih 1937.
- 12 — Türkiye Cumhuriyeti Orman Umum Müdürlüğü Teşkilât kanunu sayı 3204 tarih 1937.
- 13 — Türkiye Cumhuriyeti Mahrukat Kanunu sayı 3473, tarih 1938
- 14 — Türkiye Cumhuriyeti Orman Kanununa bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun, sayı 4785, tarih 1945.
- 15 — Türkiye Cumhuriyeti Orman Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun sayı, 5653, tarih 1950.
- 16 — Türkiye Cumhuriyeti Orman Kanununa bazı maddeler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun, sayı 5658, tarih 1950.
- 17 — Türkiye Cumhuriyeti Orman Kanunu sayı 6831, tarih 1956.
- 18 — Orman Umum Müdürlüğü, Ormançılık İstatistiği albümü, Ankara 1956.
- 19 — United Nations Statistical Yearbook Newyork 1956.
- 20 — YAMANLAR, Orhan : Gediz nehri yağış havzasında vukubulan toprak erozyonu ve Demirköprü barajının siltasyondan korunması imkânları-na dair araştırmalar, Ankara 1956.

DAS HAUPTPROBLEM DER TÜRKISCHEN
FORSTWIRTSCHAFT

von
Prof. Dr. Selâhattin İNAL

Vorstand der Lehrkanzel für Forstwirtschaftspolitik und Forsteinrichtung an
der Forstfakultät der Universität - Istanbul
İstanbul

INHALTVERZEICHNIS
Einleitung
Allgemeiner Teil

- I. Die Aufgaben der Forstwirtschaft
- II. Die Charakteristik der Aufgaben der Forstwirtschaft
- III. Die Beziehungen zwischen der Staat der Forstwirtschaft und der Forstwirtschaftspolitik

BESONDERER TEIL

- I. Die türkische Forstwirtschaftspolitik und ihre Ziele
 1. Bevor der türkischen Republik (1923)
 2. Nach der türkischen Republik (1923)
- II. Das Forstwirtschaftsproblem der Türkei
- III. Die Ursachen des türkischen Forstwirtschaftsproblem
 1. Die Unbeständigkeit in der Forstwirtschaftspolitik und die Nichtbeachtung der festgelegten Ziele
 - A. Die Unbeständigkeit in der Forstwirtschaftspolitik
 - B. Die Nichtbeachtung der festgelegten Ziele
 2. Die Nichtübereinstimmung zwischen dem Bedarf und den Besorgungsmitteln
 - A. Die Wälder der Türkei
 - B. Der Ertrag der türkischen Wälder
 - C. Die Produktion aus den türkischen Wäldern
 - D. Der Holzverbrauch in der Türkei
 - a) Der Holzverbrauch (nach der Statistiken)
 - b) Der Holzverbrauch (nach den Schätzungen)
- IV. Die Massnahmen für die Lösung des Türkischen Forstwirtschaftsproblems
 1. Die Verwertung der vorhandenen Holzvorräte
 2. Die Bewirtschaftung der Wälder mit Hilfe des in-und ausländischen Kapital
 3. Der Holzimport in grossen Mengen
 4. Die Verwendung vom Ersatzmaterial
 5. Die letzte Massnahme

Bibliographie

DAS HAUPTPROBLEM DER TÜRKISCHEN FORSTWIRTSCHAFT

Die Türkische Forstwirtschaft hat eine über 100 jährige Geschichte. Die erste Forstschule wurde im Jahr 1857 in Istanbul gegründet. Die staatliche Forstverwaltung war schon früher organisiert.

Die türkische Forstwirtschaftspolitik, die in den Anfängen unvollkommen festgesetzt war, ist nun seit dem Jahr 1937 in einen richtigen Weg eingeleitet und ihre Hauptziele (Wie Erhaltung, Nutzung und Neuschaffung der Wälder) sind nach den modernen forstwirtschaftspolitischen Massstäben ausgewählt. Aber trotz des Vorhandensein einer umfangreichen Forstorganisation und genügender, gut ausgebildeter Forstleute sind die festgelegten Ziele noch immer nicht verwirklicht worden.

Aus diesem Grunde ist ein grosser Teil der türkische Wälder zerstört und unproduktiv. Durch die illegalen und übermässigen Schläge, Rodungen, Viehweide und Waldbrände verlieren die Wälder vom Jahr zu Jahr sowohl an Fläche als auch an Güte (Qualität) sehr viel.

Das Klima des Landes und das Regim der Flüsse und Ströme leidet darunter beträchtlich. Die Überschwemmungen drohen die fruchtbaren Ebenen und die Siedlungsorte; und das Land verliert dadurch jährlich mehrere millionen Türkische Lira und nicht sehr selten werden Menschenleben davon getroffen. Die sich von Tag zu Tag vergrössernden Erosionen tragen die Bodensubstanz des Landes zum Meere und die Existenzmöglichkeiten der Nation werden vom Grund auf bedroht und die Bevölkerung fällt an vielen Orten in Not und Armut.

Andererseits steigert sich die Nutz- und Brennholznot und der Staat sieht sich gezwungen jährlich im Werte von beinahe 100 Millionen türkische Lira zu importieren.

An vielen Orten wird der Viehdünger als Heizmaterial verwendet, was wieder eine grosse landwirtschaftliche Produktverluste mit sich bringt.

Dieser Umstand verursacht grössere Konflikte zwischen den Bevölkerungen und den Regierungen und führt zu allgemeinen Unruhen.

Die Ursachen der oben kurz angedeuteten forstwirtschaftlichen Probleme der Türkei sind im Grunde genommen sehr verschieden. Diese sind in natürlichen, wirtschaftlichen, sozialen, kulturellen und geschichtlichen Quellen zu suchen.

Wir sind aber der Meinung, dass man alle diese Ursachen auf folgende zwei Hauptgründe zurückführen kann :

1. Unbeständigkeit in der Forstwirtschaftspolitik und Nichtbeachtung der Ziele.
2. Die Nichtübereinstimmung des Bedarf mit dem Holzvorrat (Besorgungsmittel)

Bis heute war es nicht möglich in der türkischen Forstwirtschaftspolitik eine Beständigkeit herzustellen und den Zielen treu zu bleiben. Zum Beispiel, die Definition des Waldes, die doch der Grundbegriff jeder Forstwirtschaftspolitik bildet, wurde in den Jahren zwischen 1937 und 1956 durch verschiedenen Forstgesetze viermal geändert. Jedes neue Gesetz verkleinerte durch andersartige Definitionen die Waldfläche, die das vorhergehende Gesetz als Wald anerkannt hatte.

In gleicher Weise fanden auch seit 1937 grosse Veränderungen in den Forstbesitzrechten. Zuerst wurden die nichtstaatlichen Wälder teilweise und dann im Ganzen verstaatlicht. Aber später wurde auch dieses Vorgehen durch neue Gesetzen rückgängig gemacht.

Wie die Unbeständigkeit in der Forstwirtschaftspolitik fällt auch die Nichtbeachtung der Ziele ins Auge.

Die Ziele, wie die Erhaltung, Nutzung und Neuschaffung der Wälder, die sich gegenseitig ergänzen, stellen eine Einheit dar. Diese müssen harmonisch koordiniert und kombiniert werden. Aber in der Praxis ging man davon ab und suchte den leichteren Weg, da man die Schwierigkeiten nicht überwinden konnte. Zum Beispiel wurde der Forstschutz im weiteren Sinne vernachlässigt und hauptsächlich auf einen forstpolizeilichen Schutz wertgelegt.

In Wirklichkeit war es jedoch nötig, zuerst die Definition des Waldes, das Waldbesitzrecht, die Begrenzung und Markierung der Wälder zu bestimmen und die Beziehungen der im Walde und am Rande des Waldes lebenden Bevölkerung gesetzlich zu ordnen.

Da dies nicht möglich war, konnte man eine geplante Forstnutzung und eine gewünschte Aufforstung nicht erzielen. Zur Zeit ist in der Tür-

kei, betreffs der Waldprodukte keine Übereinstimmung zwischen dem Bedarf und den Besorgungsmitteln vorhanden. Dazu kommt noch die Nichtübereinstimmung hinsichtlich der Kultur- und Weidefläche.

Beinahe die Hälfte 40000 türkischen Dörfer mit nahezu 10 Millionen Einwohnern lebt entweder im Walde oder am Rande des Waldes. Diese Menschen verdienen ihren Lebensunterhalt nur durch die Landwirtschaft, Viehzucht und Forstwirtschaft.

Die Zahl der Bewölgerung wird mit der Zeit grösser und der Lebensstandard höher. Aber werden in der Landwirtschaft und Viehzucht dem entsprechend keine fortschrittlichen Methoden eingeführt. Infolgedessen entsteht eine grössere Lebensnot. Das Volk will die Wälder immer mehr Ausnutzung und diese Not begennen zu können.

Dieser Umstand vergrössert die Nichtübereinstimmung zwischen dem Bedarf und den Mitteln und verursacht im Lande ein Problem, das Schwer zu lösen ist.

Die Gesamtwaldfläche der Türkei beträgt 10,5 Millionen Hektar. % 48 davon sind Hochwälder und % 52 Niederwälder. Das Verhältnis zur Gesamtfläche der Türkei ist % 13,5. Nur % 36 dieser Wälder sind produktiv und der Rest vom % 64 unproduktiv.

Jährliche Ertrag (Zuwachs) der türkischen Wälder jeder Art ist 3,985 Millionen M³ Holz im Ganzen. Davon ist 1,655 Millionen M³ (% 42) Nutzholz und 2,330 Millionen M³ (% 58) Brennholz.

Nach den offiziellen Statistiken ist die Holzproduktion im Jahre 1954 rund 7,348 Millionen M³. Zu dieser Zahl gehören auch die nicht-staatlichen Waldprodukte. Davon ist 1,383 Millionen M³ Nutzholz (% 19) und 5,965 Millionen M³ (% 81) Brennholz. Diese Produktion ist doppelt so viel wie der planmässige jährliche Ertrag der Gesamt türkischen Wälder. Diese übermässige hohe Produktion kommt daher, weil man, um die niedergebrannten Wälder zureinigen, die regelmässige Schläge überschreitet.

Nach den amtlichen Zahlen ist der Verbrauch an Holz im Jahre 1954 rund 8,348 Millionen M³. Der Import und Export sind auch in dieser Zahl eingeschlossen. 2,364 Millionen M³ (% 28) davon ist Nutzholz und 5,984 Millionen M³ (% 72) Brennholz. Wie man sieht, ist der Verbrauch an Holz in Verhältnis zur Produktion im selben Jahre 1 Millionen M³ mehr. Dieser Unterschied hängt mit dem Import zusammen und die Ausgaben dafür sind 74 Millionen türkische Lira in Dövisen.

Die Einwohnerzahl der Türkei betrug im Jahre 1954 rund 24 Millionen. Danach ist der Verbrauch an Holz, 0,350 M³ pro Kopf. Der Weltverbrauch beträgt jedoch 0,600 - 0,700 M³. Wie man wiederum sieht, ist der Holzverbrauch in der Türkei in Vergleich zum Weltdurchschnitt beträglich niedrig, obwohl, die Produktion der türkischen Wälder doppelt so viel wie der planmässige Ertrag ist.

Ein weiterer und wichtiger Punkt ist der sehr hohe Anteil des Brennholzes sowohl an der Holzproduktion als auch am Holzverbrauch.

Nicht nur die Höhe des Verbrauches und die Sorte des Verbrauchten Holzes sondern auch der Ort des Verbrauches von grösster Wichtigkeit.

Man kann die Orte in der Türkei, wo das Holz verbrauch wird, in den folgenden drei Gruppen zusammenfassen.

1. Städte
2. Walddörfer (im und am Walde)
3. Dörfer ausserhalb des Waldes (ferner als 10 Km.)

Das durchschnittliche Holzkonsum in den Jahren 1938-1954 verteilt sich an verschiedene Verbrauchszentren folgender Massen.

Verbrauchsorte	Einwohner		Nutzholz		Brennholz		Gesamtverbrauch	
	Zahl in Mill.	%	Menge in Mill. M ³	%	Menge in Mill. M ³	%	Menge in Mill. M ³	%
Städte	4,687	25	0,498	84	0,423	12	0,921	23
Walddörfer	8,856	47	0,087	15	2,696	78	2,783	69
Dörfer ausserhalb des Waldes	5,240	28	0,004	1	0,344	10	0,348	8
Summe	18,785	100	0,589	100	3,463	100	4,052	100

In der obigen Liste sind die folgenden Punkte von Bedeutung

1. % 85 des gesamten Holzverbrauches ist Brennholz und nur % 15 dagegen Nutzholz. (Danach liegt der Schwerpunkt der türk. Forstwirtschaftspolitik im Verbrauch vom Brennholz.)
2. Die Anzahl der Walddörferbewohner beträgt im Verhältniss

zur Gesamteinwohnerzahl der Türkei nur % 47. Dagegen der Anteil zum Gesamtverbrauch % 69. (Der Schwerpunkt des Holzverbrauches befindet sich hier.)

3. % 84 vom Nutzholz wird in den Städten und % 78 vom Brennholz in den Walddörfern verbraucht.

Neben den oben angegebenen offiziellen Holzverbrauchszahlen müssen wir auch andere Zahlen erwähnen, die dem wirklichen Verbrauch tatsächlich entsprechen. Wie es schon angedeutet wurde, gibt es in der Türkei auch eine illegale Forstnutzung, deren Höhe nur schätzungsweise angeben kann.

Nach den Schätzungen der Forstgeneraldirektionen der Türkei beträgt der Verbrauch im Jahre 1945 pro Kopf wie folgt :

Verbrauchsorte	Nutzholz	Brennholz	Summe
Städte	0,2 M ³	0,5 M ³	0,7 M ³
Walddörfer	0,3 M ³	1,0 M ³	1,3 M ³
Dörfer ausserhalb des Waldes	0,1 M ³	0,1 M ³	0,2 M ³

Sich auf die obigen Zahlen stützend hat man den Gesamtverbrauch für das Jahr 1945 auf 15 Mill. M³ geschätzt. % 76 davon ist Brennholz und % 26 Nutzholz. % 75 des Gesamtverbrauches fällt auf die Walddörfer, % 21 auf die Städte und % 4 auf die Dörfer ausserhalb des Waldes.

Im Jahre 1954 betrug die Einwohnerzahl der Türkei 18,8 Millionen. Heute ist diese Zahl auf 24 Millionen gestiegen. Wenn die einzelnen Zahlen für 1945 heute nach gelten sollten, so sind die Zahlen des Gesamtverbrauches an Holz zur Zeit schätzungsweise mehr als 17,5 Mill. M³.

Oben sagten wir, dass der jährliche und planmässige Holztertrag der türkischen Wälder 4 Millionen M³ waren, so ist der Unterschied zwischen den Ertrag und dem Verbrauch 13,5 Mill. M³. Daraus geht es eindeutig hervor, dass in der Türkei jährlich % 400 - 500 des Ertrages dem Holzkapital entnommen wird.

Der gesamte Holzvorrat der türkischen Wälder wird heute auf ungefähr 300 Mill. M³ geschätzt. Wenn man es so rechnet, kommt man zu

dem Ergebniss, dass es in der Türkei in 20 - 25 Jahren keinen Wald mehr geben wird.

Infolgedessen müsste sich die türkische Forstwirtschaftspolitik hauptsächlich mit den folgenden zwei Punkten befassen :

1. Die Ausnutzung der Wälder durch die Walddorfbewohner möglich beseitigen.

2. Den Holzverbrauch, hauptsächlich den Verbrauch des Brennholzes, herabsetzen und den Holztertrag der Wälder steigern.

Diese beiden Punkte verhalten sich zueinander, wie Ursache und Wirkung. Es ist zweifellos nötig die Wirkung zu beeinflussen. Darum muss man aber Zuerst die Ursache aus der Welt schaffen.

Wir sind der festen Überzeugung, dass die illegalen Forstnutzungen, die Rodungen, die Viehweide, die vorsätzlichen Waldbrände andauern werden, solange man die Ursache, vernachlässigt, d.h. den Umstand der Walddörfern nicht reguliert.

Wie schon oben angedeutet wurde, ist der Grund zur Entstehung eines Waldproblems in der Türkei die Nichtübereinstimmung zwischen dem Bedarf und dem Mitteln. Dieser Umstand ist nicht nur in Bezug auf die Waldprodukte sondern auch auf landwirtschaftliche Bodenfläche und Weiden vorhanden.

Diese Nichtüberstimmung tritt hauptsächlich in den Walddörfern zu Tage, und die Leute wollen diese Nichtüberstimmung durch vorhandene und leicht zu habende Waldprodukte und Waldböden ausgleichen.

Wie ist dieser Zustand zu regulieren?

Im allgemeinen werden die folgenden Massnahmen vorgeschlagen.

1. Die Verwertung der vorhandenen Holzvorräte.

Dagegen könnte man einwenden, dass die türkischen Wälder nicht so grosse Holzvorräte enthalten, wie es von einigen Leuten behauptet wird. Man kann also durch die vorhandenen Vorräte dieses Problem nicht lösen, sei es denn für eine sehr kurze und vorübergehende Zeit und nur im Bezug auf den Holzbedarf.

2. Die Bewirtschaftung der Wälder als eine reichere Einnahmequelle mit Hilfe des in - und ausländischen Kapital.

Man kann zu diesem Punkte sagen, dass der Forstbetrieb für ein privates Unternehmen nichts Anziehendes hat. Erstens der Zinssatz zu niedrig, zweitens ist die Umtriebszeit sehr lang. Ausserdem sind die Aufgaben der Forstwirtschaft vor allen Dingen in den Ländern wie die Türkei, von einem gemeinnützlichen Charakter.

3. Holzimport in grossen Menge.

Diese Massnahme wäre vielleicht richtig. Aber da brauchte man vor allem Dövisen. Gegenwärtig importiert die Türkei ohnehin Holz im Werte von beinahe 100 Mill. Türkische Lira.

Das Problem wurde doch nicht gelöst, wenn man auch mehr Holz importieren würde. Dieses Problem wird hauptsächlich durch die Walddörfer verursacht, denn ihre Anteilnahme am ganzen Holzverbrauch beläuft auf % 75.

Der Transport des Holzes bis in die Dörfer ist sowohl schwierig als auch unwirtschaftlich. Ausserdem würden die Dorfleute, das also importierte Holz nicht kaufen. Da sie seit jeher gewohnt sind, ihre Bedürfnisse teilweise umsonst und teilweise mit einer grossen Ermässigung (1/10 Waldtaxe) zudecken.

Wie man sieht, ist der Holzimport auch in grösseren Mengen keine treffende Massnahme. Ihre positive Wirkung würde höchstens in den Städten zu fühlen sein.

4. Verwendung vom Ersatzmaterial.

Auch diese Massnahme ist mangelhaft. Denn % 75 des Holzverbrauches bildet das Brennholz. Als *Heizmaterial* kommen in der Türkei Stein und Braunkohlen in Frage. Nur die Steinkohle gehört zu den Hauptexportgütern der Türkei und bildet eine sichere Einnahmequelle in Dövisen. Aus diesem Grunde würde der Staat kein grösseres Opfer bringen wollen. Andererseits bestehen die selben Schwierigkeiten wie im vorhergehenden Paragraph, betreffs Transport und Verkauf.

Es ist selbstverständlich sehr wünschenswert und nützlich, dass man Stein- und Braunkohle, Petroleum oder elektrischen Strom anstatt Holz verwendet.

Auch im *Bauwesen* müsste man die Holzverwendung möglichst einschränken und anstatt dessen Eisen, Stahl, Aluminium, Stein, Ziegel, Zement, Spann- und Faserplatten einführen. Ausserdem müssten in der

Selluloseindustrie landwirtschaftliche Rückstände, im *Bergbau* Eisen und Zement, in der *Schwellenherstellung* Eisen verwendet werden.

Die Türkei verfügt über reichliche landwirtschaftliche Rückstände, durch die man sehr viel Holz sparen könnte.

Aber alle diese Massnahmen sind nicht imstande dieses schwierige Problem restlos zu lösen. Denn der Knotenpunkt liegt nicht in den Städten sondern in den Walddörfern.

5. Die letzte Massnahme.

Die bisher besprochenen Massnahmen sind von beschränkter Wirkung und verüberggehendem Charakter.

Die Hauptursache des Problems liegt, wie schon oben wiederholt angedeutet, in den Walddörfern. So hängt die endgültige Lösung des Problems von der Besserung ihrer Lage ab. Nach unserer Meinung besteht die letzte und wirksamste Massnahme darin, dass man einen Teil dieser Dörfer, welche es unbedingt nötig haben, in günstigeren Gebiete umzusiedeln und die anderen Dörfer an ihrem alten Platze lassen und dort für eine positive Entwicklung zusorgen.

Die oben vorgeschlagene Umsiedlung ist notwendig, weil es aus geographisch-räumlichen Gründen unmöglich wäre für eine ökonomische, soziale und kulturelle Entwicklung der infrage kommenden Dörfer an ihren alten Platze trotz aller Unterstützungen zusorgen.

Der Gemeinnutz der Nation erfordert es. Deshalb muss man sie, wenn auch zwängsmässig, umsiedeln. Das Forsgesetz Nr. 6831 vom Jahre 1956 hatte die Umsiedlung solcher Dörfer im Prinzip angeordnet. Aber es den Dorfbewohnern freigelassen (Paragraph 13).

Da der türkische Bauer zu sehr an seiner alten Schollen und dem Boden hängt, ist es nicht anzunehmen, dass er es freiwillig tut. Danach bleibt es uns nichts anderes übrig, als diese Walddörfer an Ort und Stelle zu einem besseren Lebensstandart zuheben. Zu diesem Zwecke müsste man den Bauern den Bedingungen ihrer Umgebung entsprechend, neben den forstwirtschaftlichen Tätigkeiten, neue Arbeits- und Gewinnmöglichkeiten, wie Obst- und Weinbau, Viehzucht durch Stallfütterung, Bienen-Geflügel- und Seidenraupenzucht, Weberei und andere Kleingewerbe u.s.w. schaffen.

Der Staat hätte die Durchführung dieser Arbeiten durch langfris-

tigen Krediten mit niedrigen Zinssatz zu unterstützen. Dazu müsste nach gut ausgebildetes technisches Personal zur Verfügung gestellt werden.

Im Forstgesetz Nr. 6831 vom Jahre 1956 wurden diese Bestimmungen vorgesehen. Der Staat sollte nach diesem Gesetz für eine dauer von 20 Jahren einen jährlichen Betrag von 50 Millionen türkische Lira dafür ausgeben.

Diese saatlichen Massnahmen sind, nach unsere Meinung der einzige Ausweg für die Lösung dieses schwierigen Problems. Nur die Höhe des Betrages scheint uns nicht ausreichend.

Die vom Tag zu Tag immer mehr gestörte Ordnung wieder herzustellen, wird es in Zukunft nötig sein, mehr Gelder herauszugeben. Daher wäre es vorteilhafter und ökonomischer, dieser Gefahr bei Zeiten entgegen zutreten und den bewilligten Betrag auf eine mindesthöhe von 150 Millionen türkische Lira zusteigern.

Andererseits darf man nicht vergessen, dass es ein vielseitiger und sich auf eine besondere Technik stützender und sehr schwieriger Prozess ist, die Walddörfer auf ein besseres Lebensniveau zubringen. Daher ist es angebracht diese Angelegenheit einer besonderen staatlichen Institution zu übertragen. Die Anteilnahme der Forstverwaltung an diesem Prozess sollte sich auf ihre eigenen Angelegenheiten beschränken.

Wenn die Lage der Walddörfer, die Ursache der Nichtübereinstimmung zwischen dem Bedarf und den Besorgungsmitteln hauptsächlich bilden und dadurch die Unbeständigkeiten in der Forstwirtschaftspolitik verursachen, auf diese Weise geregelt ist, werden die illegalen Forstnutzungen, Rodungen, Viehweide, vorsätzliche Waldbrände vom selbst aufhören und es wird leicht möglich sein die Ziele der Forstwirtschaftspolitik wie Schutz und Erhaltung, nachhaltige Nutzung und Neuschaffung der Wälder mit Hilfe der anderen abengenannten Massnahmen zuverwirklichen.